

DANSK SKOVFORENINGS TIDSSKRIFT

TILLIGE ORGAN FOR
DANSKE FORSTKANDIDATERS FORENING

INDHOLD

	Side
Dansk Skovforenings ordinære generalforsamling 1959	403

**Dansk Skovforenings
Tidsskrift**

udkommer årlig med
ca. 30 ark og udsendes
i 12 hæfter ca. den 15.
i hver måned.

Forfatterhonorarer 96
kr. pr. ark. Af artikler
over 8 sider leveres gra-
tis 50 særtryk, når der
samtidig med indleve-
ringen af manuskriptet
fremføres ønske derom.
Eftertryk af tidsskriftets
artikler uden redaktio-
nens samtykke er ikke
tilladt.

REDAKTIONSUDVALG:

Afdelingsleder *H. A. Henriksen*, Statens forstlige Forsøgsvæsen,
Springforbi.

Professor *Niels K. Hermansen*, Skovbrugsafdelingen, Roligheds-
vej 23, København V.

Kontorchef *N. P. Tulstrup*, Vester Voldgade 86°, København V.

REDAKTØR: (ansvarsh.)

P. Hauberg.

**DANSK SKOVFORENINGS SEKRETARIAT
OG TIDSSKRIFTETS REDAKTION:**

Vester Voldgade 86°, Kbh. V., Tlf. Mi 2166, Postgiro 1964.

Tryk: Nielsen & Lydiche (M. Simmelkiær), København V.

Dansk Staal Industri A/S af 1938.

**Skovhamre.
Kiler for Træ.
Savambolte.
Plantehakker.
Barkspader.
Økser.**

PALUDANS PLANTESKOLE ^{A/s}

KLARSKOV

Skovplanter · Hæk- og Hegnsplanter

Prikleplanter

Alle godkendte Planter er under Kontrol af
Dansk Skovforenings Frøudvalg.

Forlang Prisliste

Telf. Klarskov 9

DENATURERET SPRIT

93%
MØRKEBLAA
EMBALLAGE

95%
SNEDKERSPRIT
GUL EMBALLAGE

DANSK SKOVFORENINGS
ORDINÆRE GENERALFORSAMLING
DEN 2. JUNI 1959

Dansk Skovforenings ordinære generalforsamling afholdtes tirsdag den 2. juni på Grand hotel i Odense. Godt 150 medlemmer var kommet tilstede.

Formanden, kammerherre, lensgreve CHR. MOLTKE bød velkommen og motiverede et leve for Dansk Skovforenings høje protektor, HANS MAJESTÆT KONGEN, til hvem der afsendtes et telegram. – Under middagen om aftenen oplæstes et takketelegram fra Majestæten.

Formanden udtalte derpå mindeord over følgende, der var afgået ved døden siden forrige generalforsamling: Kgl. skovrider J. RINGSTED, skovrider F. MONRAD, kgl. skovrider C. G. LINDSKOV CHRISTIANSEN, statsskovdirektør N. B. ULRICH, kgl. skovrider AA. HOLTEN, kammerherre NIELS IUEL, kammerherre CHRISTIAN GREVE AHLEFELDT-LAURVIG-LEHN, skovrider AA. LANDBOE-CHRISTENSEN og kgl. skovrider W. SUNDBY.

Formanden foreslog under dagsordenens punkt 1: valg af dirigent, at man valgte skovrider Sv. BANG til dirigent ved generalforsamlingen, hvilket blev vedtaget.

Dirigenten takkede for valget og konstaterede, at generalforsamlingen var lovligt indvarslet.

Derpå gav dirigenten ordet til formanden.

Formanden rettede en tak til 2 medlemmer, som i årets løb var trådt ud af foreningens bestyrelse: hofjægmester S. A. TIMM, som havde ønsket at trække sig tilbage pr. 31. december, og kgl. skovrider K. KIERKGAARD, der fylder 70 år til efteråret. Formanden takkede hver af de 2 herrer for deres udmærkede virke i Dansk Skovforenings bestyrelse igennem en lang årrække. Formanden gav derpå en kort oversigt over årsberetningen og nævnte bl.a., at afsætningen af skovenes produkter var gået helt godt, ja, over forventning i det forløbne år. – Teknisk udvalg havde i september måned 1958 afholdt sin hidtil største redskabsdemonstration ved Silkeborg, som havde vakt meget stor interesse. – Den IX Nordiske Skovkongres i Sverige i 1958 havde været udmærket arrangeret og adskillige danske havde deltaget.

BERETNING

Skovbruget 1958/59

Vækstforhold: Foråret var sent på færde i 1958. Først omkring midten af april slap den usædvanlig langvarige, men ikke særlig strenge vinter sit tag i Danmark. I skove og planteskoler så man med betænkelighed frem til en plantesæson, der måtte antages at ville blive hektisk og vanskelig, men det vedvarende kølige vejr tilligemed en virkelig rigelig og velfordelt maj-nedbør, den der så ofte har svigtet i tidligere år, medførte, at plantningerne kunne foretages under udmærkede vilkår. Selvom maj måned gennemgående var kølig – forårsvarmen indtraf først i månedens sidste dage – udeblev i det regnrige vejr nattefrostskafer. Bøgen sprang ud ca. den 15.-20. maj, altså henimod en uge senere end normalt, en forholdsvis beskedne forsinkelse sammenlignet med den månedlange forsinkelse, hvormed frugttræernes blomstring indtraf. Juni gav endelig en middeltemperatur nær op imod det normale, men til gengæld opnåedes kun en landsnedbør på 31 mm, d.v.s. to trediedele af det normale. Heldigvis lå luftens fugtighedsgrad en del over det normale, men man kunne, efterhånden som året skred frem, påny konstatere, hvor farlig en tørke netop i planternes skudstrækningsperiode er. Til trods for, at sommeren fra og med den 13. juli efter ialt 16 sammenhængende varme, tørre sommerdage fuldstændig druknede i regn – i 22 år er der ikke registreret så stor nedbør (110 mm) i juli måned i Danmark – var adskillige unge kulturer, navnlig måske nyplantninger af bøg, gået i stå og kom ikke rigtig igang igen inden vækstsæsonens slutning. I den ældre skov sporedes juni tørken kun i ringe grad, bortset fra at der noteredes betydelige luseangreb på ædelgran i juni og juli. Skoven har sjældent stået så smukt grøn og med en sådan bladfylde som i sommeren og efteråret 1958. Efter godt halvanden måneds regntid, for hvilken kun Lolland-Falster delvis blev sparet, kom endelig det længe ventede omslag til bedre vejr, der fik så stor betydning for høstens gunstige bjergning. Næppe nogen nulevende kan erindre før i Danmark at have oplevet så mildt og smukt et efterår uden nattefrost, uden storme, uden generende nedbør lige til november måneds slutning. Løvfaldet strakte sig flere uger ind i november og var – hvad der er meget sjældent – helt »frivilligt«. Endnu i sidste uge af oktober var der grønt inde i bøgeskovens midte – man kviede sig ved at påbegynde løvtræskovningen. December gjorde sig straks gældende med omslag til frost og sne, der dog forsvandt igen en ugestid før jul, da den næsten traditionelle julemildning indtraf. Utvivlsomt var 1958 trods forårets meget sene komme et godt

vækstår for skoven. Januar 1959 havde normal varme, men til gene for skovarbejdet meget (62 pct.) over normal nedbør. Til gengæld havde februar en rekordagtig lav nedbør, nemlig kun 4-6 mm, stik modsat februar 1958, der havde den største nedbør, der nogensinde er registreret i denne måned i Danmark. Arbejdet i skoven kunne således forløbe under gunstige klimatiske vilkår, og man skulle tro, at det for en gangs skyld uden synderligt besvær ville have været muligt for alle at nå skovningen af svellekævlere inden 1. april, men enkelte steder synes det alligevel at have knebet hermed, måske på grund af at plantningssæsonen indtraf særlig tidligt i 1959. På februars sidste dag nåedes i Østjylland den højeste temperatur, der nogensinde er målt i februar i Danmark i de 85 år, Meteorologisk Institut har bogført, nemlig 15° C. Også marts og april blev milde måneder, marts med over normal nedbør i Jylland, men noget under normal nedbør på øerne, april med betydeligt over normal nedbør, rigtigt grødevæjr, der i landets milde egne fik bøgen til at springe ud i løbet af sidste uge af april, henimod 2 uger tidligere end normalt for landet som helhed. Flere andre træarters udspring er forholdsvis endnu tidligere i 1959 sammenlignet med gennemsnittet for en lang årrække. Forhåbentlig vil den rigelige nedbør i forårsmånederne kunne formå effektivt at begrænse faren for nattefrost.

Et skår i den almindelige (brændselshandlere vel undtaget) glæde over det tidlige og milde forår bereder udsigterne til en gentagelse af sitkagranlusens (*Neomyzaphis abietina*) angreb, omend sandsynligvis kun på mere begrænsede områder end i foråret 1957, hvor denne lus jo hærgede voldsomt i talrige sitkagranbevoksninger, og bekæmpelsesforanstaltninger enten slet ikke eller for sent blev iværksat. En varslingsstjeneste, bestøttet af Dansk Skovforening, er iværksat på Landbohøjskolens zoologiske laboratorium, og opfordring til øjeblikkelig bekæmpelse af truende angreb er udgået derfra. I 1958 spillede sitkagranlusen som venteligt efter den kølige og langvarige vinter 1957/58 ingen rolle. Af andre forstzoologiske fænomener i 1958 kan nævnes et alvorligt angreb af lærkebladhvæpse på japansk lærk i forkulturer på Ulborg statskovdistrikt i Vestjylland samt voldsomme angreb af spindemider i Frøslev og Hastrup plantager (henholdsvis Sønder- og Midtjylland) på rødgraner, hvorved voldttes en del skade. Som nævnt omstående i frøudvalgets afsnit af skovforeningens årsberetning havde man håbet på en god frøsætning på rødgran i efteråret 1958. Skovbunden var i blomstringstiden i juni dækket af et gult lag af pollen i et omfang, som man sjældent har oplevet det. Ikke desto mindre skuffedes forventningerne om

en god frøhøst mange steder, og medvirkende årsag til det ringe frøudbytte var i en hel del tilfælde insektangreb i koglerne. *Hylesinus micans* udgør fortsat en truende fare for sitkagran (men sandsynligvis ikke for rødgran) herhjemme, omend angrebene af dette insekt i 1958 ikke var påfaldende store.

Afsætningsforhold: Den økonomiske udvikling i Danmark har siden midten af 1958 formet sig væsentlig gunstigere end i det øvrige Vesteuropa bortset fra Holland. Både den danske industri- og landbrugsproduktion har været stigende, og de to store eksporterhverv har samtidig kunnet drage fordel af det internationale råvareprisfald. For dansk skovbrug som råstofproducerende erhverv var det under de i Danmark herskende frie importvilkår for træ egentlig at vente, at man afsætningsmæssigt ville have følt skoen trykke, men det er ikke desto mindre en kendsgerning, at skovens træ hidtil har kunnet afsættes uden de følelige prisreduktioner, som skovbruget i de store nåletræeksporterende lande i samme periode har måttet acceptere. Det internationale nåletræmarked var i praktisk taget hele 1958 i udpræget grad købers marked, og tilbagegangen i efterspørgslen fra importlandene var større, end det vist almindeligvis var forudset i eksportlandene, selvom der efter den meget store 1957-import af trælast i de vigtigste importlande forelå betydelige lagre ved årsskiftet 1957/58. Trælastforbruget i disse lande viste i 1958 taget som helhed nogen tilbagegang, hvorfor importørerne først og fremmest arbejdede på at få nedbragt lagrene og alene af den grund viste tilbageholdenhed med nye køb. Heroverfor gjorde sig imidlertid et betydeligt salgspres gældende fra eksportlandene. Sovjetunionen og senere Finland udbød store trælastpartier til priser, der lå væsentlig under foregående års, og priserne sænkedes successivt, hvilket naturligvis ikke tjente til at gøre importørerne mere ivrige efter at engagere sig tidligt i køb. Alt i alt dalede de europæiske landes import af savskåret nåletræ med henimod 20 pct. i 1958 sammenlignet med 1957, idet Storbritannien, Holland og Belgien foretog en større reduktion, mens Vesttyskland, Italien og Danmark opretholdt nogenlunde uændret import. For Danmarks vedkommende androg importen 605.000 m³ mod i 1957 575 000 m³. Det første tegn til stabilisering af markedet fremkom i december 1958 med det første store udbud fra Sovjetunionen for 1958/59 sæsonen på det engelske marked til kun svagt reducerede priser sammenlignet med det tilsvarende udbud i maj samme år. December tilbuddet blev overraskende hurtigt stærkt overtegnet navnlig for granvarernes vedkommende. Selvom det

næste væsentlig mindre udbud fra Sovjetunionen på det engelske marked i februar mod forventning ikke viste nogen prisstigning, var der dog i betragtning af de noget ringere specifikationer sammenlignet med første udbud ikke tale om prisreduktioner. Samtidig er Finlands eksportsalg mængdemæssigt nået op på et for landet tilfredsstillende niveau. Den meget omtalte økonomiske recession i Amerika i første halvdel af 1958 synes afværget og foreløbig vendt til fornyet økonomisk opsving således, at det amerikanske marked opsuger hele den canadiske trælasteksport.

I de første tre kvartaler af 1958 var byggevirksomheden i de fleste europæiske lande aftagende, men ved årsskiftet var omfanget af det påbegyndte byggeri i Danmark, Vesttyskland, Holland, Schweiz og Sverige tiltagende og lå over forrige års niveau. For Danmarks vedkommende har byggevirksomheden i 1958 været præget af en meget omfattende igangsætning af nybyggeri, og den sæsonmæssige tilbagegang i det igangværende byggeri i anden halvdel af året har været mindre end normalt. Ved årets udgang udgjorde det igangværende nybyggeri ikke mindre end 3,6 mill. m², et niveau som for denne årstid formentlig kun har været højere ved nytår 1955, da den meget omtalte »byggepukkel« endnu var under begyndende afvikling, og hvor det igangværende byggeri omfattede 3,7 mill. m². Regeringens økonomiudvalg forventer, at boligbyggeriet i 1959 vil blive en ubetydelighed større end i 1958, men det er ikke udelukket, at man undervurderer bl.a. behovet for at skaffe sig eget hus, et behov, som mange nu i forbindelse med lettelsen af penge og kreditforholdene og den øgede velstand vil søge dækket. Lige siden 1954 har byggeriet af avlsbygninger i landbruget, uanset at der nok kunne være forbedringer behov, været i tilbagegang. Det er ikke usandsynligt, at der i 1959 vil ske en forøgelse af landbrugets byggeri. I den senere tid har man i svenske eksportørkredse kunnet konstatere, at mange danske købere ønsker absolut prompte varer i sædvanlige danske specifikationer, hvilket formenes at tyde på, at de danske lagre i en del tilfælde er reduceret, mens samtidig behovet for træ har vist sig at være større end ventet. De fleste eksportører kan nu ikke påtage sig leverance af danske specifikationer før september/oktober. Forbruget af savskåret nåletræ i Danmark androg i 1958 ca. 900.000 m³ (i 1957 ca. 880.000 m³), hvoraf den danske produktion udgjorde ca. 300.000 m³. Alt tyder på, at forbruget i 1959 vil blive noget større end i 1958. Det er i denne situation glædeligt at konstatere, at dansk tømmer i de senere år er blevet velanskrevet hos forbrugerne, fordi det som regel har mindre vankant og bedre længde end det almindeligt importerede.

For nogle år siden var *kassetræet* afsætningsmæssigt et smertensbarn, men i den forløbne sæson synes det ikke at have voldt vanskeligheder, da emballagebehovet bl.a. til fiskeeksporten er stort.

Eksporten af savskåret nåletræ fra Danmark, hovedsagelig til Vesttyskland, der begyndte at tage fart i 1955 og i 1957 var vokset til godt 50.000 m³, dalede i 1958 til 36.000 m³. Desuagtet har denne eksport været en god støtte navnlig for de jydsk savværkers afsætning. Beklageligvis er det dog nu således, at netop de specifikationer, der er mest efterspurgt fra Tyskland, stort set er de samme, der efterspørges mest af danske købere. Der vil formentlig fortsat være basis for lønnende afsætning af dansk savskåret nåletræ i Vesttyskland fra savværker, der transportmæssigt ligger gunstigt og kan producere en vare af god kvalitet i de tyske mål.

Eksporten af rundt nåletræ androg i 1958 ca. 56.000 m³, hvoraf dog langt den største del hidrørte fra de i januar 1956 stormhærgede arealer på Bornholm. Den alvorlige afsætningskrise på kulmarkedet medførte en drastisk nedskæring i de kulproducerende landes import af grubetræ og samtidig et føleligt prisfald. Det lykkedes dog i 1958 at placere ca. 6.000 m³ grubetræ fra Danmark hos de sædvanlige vesttyske aftagere med kun beskedne prisreduktioner, men for 1959 er eksportmulighederne til lønnende priser selv for et så beskedent kvantum foreløbig små. Tilsvarende gælder afsætningen af misfarvet nåletræ til cellulosefabrikker i Vesttyskland. Til gengæld er der fortsat eksportmuligheder for de små pæle til den nordtyske marsk. Af piloteringspæle over 30 cm midtdiameter og 14 m længde eksporteredes i 1958 – fraregnet eksporten fra Bornholm – godt et par tusinde m³. Direktoratet for vareforsyning har i det forløbne år praktiseret fri eksportbevillingsudstedelse for nålerundtræ indtil 11 cm diam. i tykkeste ende, og har for dimensionsgruppen 11-15 cm diam. i tykkeste ende samt for piloteringspæle over 30 cm midtdiam. og 14 m længde imødekommet eksportansøgninger i begrænset omfang. For eksporten fra Bornholm har der i flere år været fri bevillingsudstedelse, men denne praksis er pr. 1. marts 1959 bragt til ophør af varedirektoratet ud fra den betragtning, at afviklingen af salget af det stormfældede træ nu må anses for tilendebragt.

I de senere år har der været en voksende interesse for at søge dansk affaldstræ udnyttet i en spånpladeproduktion. Novopan fabrikken *A/S Pindstrup Mosebrug* har ganske vist med stor dygtighed skabt en betydelig spånpladeproduktion, hvoraf en del

eksporteres, og hvortil årligt medgår store mængder affaldsbrænde hovedsagelig af bjergfyr, men i forskellige kredse er projekter til nye spånpladsfabrikker blevet udarbejdet, samtidig med at kapaciteten af Pindstrup-fabrikken er under udvidelse. Flere af projekterne har været forelagt handelsministeriets egnsudviklingsråd med begæring om statsgaranti for lån til virkeliggørelse. Egsudviklingsrådet har imødekommet andragender om garanti for 6 mill. kr. til et projekt i Næstved, der dog nu er stillet i bero indtil videre, og 1,4 mill. kr. til et projekt i Silkeborg, der søges realiseret. Til et større projekt i Vejle, der muligvis bliver til noget, er efter det foreliggende ikke søgt statsgaranti for lån.

I 1958 er foretaget foreløbige orienterende undersøgelser med henblik på klarlægning af, hvilke kvalitative, økonomiske og forsyningsmæssige betingelser, der må stilles til en evt. sulfatcelluloseproduktion i Danmark af dansk nåletræ.

Sluttelig skal under omtalen af nåletræ nævnes, at *A/S De forenede Papirfabrikker* påny i 1958 dækkede hele deres behov for rødgran til produktion af træslib på fabrikkerne i Næstved og Dalum med dansk rødgran. Også i 1959 vil fabrikkerne gerne dække behovet, der er lidt større end i 1958, med dansk rødgran, men foreløbig er dog kun sluttet kontrakt om første halvårs leverancer.

For så vidt angår *løvtræ* har markedet i denne ligesom i forrige sæson gennemgående været præget af god efterspørgsel, for visse effekter endog større efterspørgsel end hugsten gjorde det muligt at imødekomme. En undtagelse udgør fortsat ask, hvor dog de ringere askekævlere let har fundet afsætning til gulvbræddfabrikationen. En træart som ær er stærkt efterspurgt. Når man betænker, at der i Tyskland, Schweiz, Sydsverige m.fl. lande ligesom ifjor er vanskeligheder for skovene med at finde rimelig afsætning for bøg – i Tyskland synes vanskelighederne dog nu aftagende – og at eksporten af halv- og helfabrikata af bøg er en væsentlig baggrund for den danske industris råtrækøb, samt at importen til Danmark af hårdtræ, hovedsagelig af teak og afrikanske sorter, i 1958 sammenlignet med 1957 er steget med 50 pct. fra ca. 69.000 m³ til 107.000 m³, kan det for en umiddelbar betragtning være vanskeligt at forstå, at de danske skoves afsætning af bøg fortsat ikke møder vanskeligheder. En væsentlig del af æren for denne tilstand på det hjemlige bøgetræsmarked må tillægges den danske løvtræindustri for dens dygtighed til at behandle træet fra vore skove. Den betydelige forøgelse af hårdtræimporten, der som nævnt navnlig omfatter eksotiske træarter,

beror delvis på oprettelsen af en ny møbelpladefabrik og delvis på, at finerfabrikkernes kapacitet er forøget med to moderne finerknive. Den store produktionsforøgelse har givet sig udtryk i en yderligere forøgelse først og fremmest af møbeleksporten, der i afvigte år androg over 50 mill. kr., og f.eks. var mere end dobbelt så stor som Sveriges møbeleksport, men dernæst er også eksporten af møbelplader gået frem. Eksporten af opskåret løvtræ androg i 1958 ialt 35.700 m³ (heraf bøg 29.300 m³, eg ca. 700 m³, andre danske løvtræarter ca. 2.400 m³, oversøiske arter 3.300 m³) til en værdi af ca. 18,5 mill. kr. Værdien af den samlede eksport af rundtræ og opskåret træ fra Danmark androg i 1958 omtrent 34 mill. kr. Direktoratet for vareforsyning praktiserer fortsat fri bevillingsudstedelse for firkanter af bøg, eg og ask indenfor visse (de sædvanlige) maksimumsdimensioner, og for bølgeplanker, hvoraf der ifjor eksporteredes ca. 2.800 m³, er der for denne sæson foreløbig givet tilsagn om eksporttilladelse for ca. 3.500 m³. Bølgeplankerne finder hovedsagelig afsætning i Sverige og Norge.

Finerfabrikkerne gav i efteråret 1958 udtryk for nogen pessimisme med hensyn til afsætningsmulighederne fremover for bøgefiner og -krydsfiner og var i modsætning til ifjor tilbageholdende med råtrækøb. En ikke forudset prisstigning i vintrens løb på det engelske marked skabte imidlertid øget behov for råtræ, som det i det mindste i eet tilfælde volder vanskeligheder at tilgodese.

Produktionen af *smørdritler* på danske stavfabrikker androg i sidste sæson ca. 2,2 mill. stk. modsvarende ca. 70.000 rm bøgetræ. Det ser fortsat ud til, at bøgetræsdritlen vil formå at bevare sin position som langt den vigtigste emballage for vort smør, idet pakkesmørrets andel i eksporten nærmest er uforandret, og forsendelse af smør i klump i papkasse ikke har vundet indpas af betydning. Eksporten af færdige dritler til Sverige og Holland, der i forrige sæson androg 200.000 stk., bliver der formentlig ikke tale om i denne sæson, og Tyskland vil formentlig højst af tage 100.000 stk. mod ifjor 150.000 stk. I oktober 1958 forelå der betydelige lagre af dritler, hvilket i forbindelse med ovennævnte forringede eksportmuligheder for færdige dritler bevirkede, at stavfabrikkerne kun anmeldte behov for 49.000 rm bøgetræ til drittelfabrikation mod ifjor 80.000 rm. Nu i foråret ligger der ca. 400.000 færdige dritler på lager, men der forventes iflg. Mejerikontoret en stor smørproduktion i år, dels på grund af den tidlige udbinding af kvæget og navnlig på grund af den bedre smørpris i år sammenlignet med prisen ifjor.

I oktober 1958 udbød Generaldirektoratet for statsbanerne tegning af ca. 220.000 (ifjor 275.000) *bøgesveller*, hvoraf 20 pct. type II (ifjor 30 pct.) til den ifjor anlagte basispris, idet man i modsætning til ifjor ikke ville anlægge nogen præmieringsordning for bøgesveller og således ikke ville søge at drage plankekævle II b ind i svelleskæringen. Samtidig udtaltes, at den i de sædvanlige betingelser for svelleskæring ansatte skæringsfrist – 1. maj – ikke kunne påregnes forlænget. Det må tilstås, at imod forventning og trods de forringede konditioner sammenlignet med ifjor fik tegningen en overvældende tilslutning fra savværkerne, således at der blev tilbudt betydeligt mere end de udbudte 220.000 stk. Statsbanerne har til hensigt på visse betingelser også at optage det overskydende kvantum sveller.

A/S Junckers Savværk forbrugte i 1957/58 ikke mindre end 130.000 m³ råtræ, hvoraf ca. 85.000 m³ blev opskåret i Køge. Det må her tages i betragtning, at den totale hugst i Danmark af bøgégavntræ i 1957/58 steg til 413.000 m³ mod i 1956/57 368.000 m³. I indeværende sæson er savværket aftager til et normalt kvantum træ. *A/S Junckers Trækemi* har i denne sæson indledt i forhold til forsøgsfabrikkens kapacitet ret omfattende prøveliverancer af halvkemisk masse fremstillet af bølgeaffald hidrørende fra Junckers Savværk.

Eg har i det forløbne år navnlig for skibsbygningstræets vedkommende nydt stor efterspørgsel, idet træskibsbyggerierne i 1958 havde deres hidtil bedste år. Ordrebestanden hos værfterne er god, idet de søgående fiskere har haft nogle gode år, og interessen for at bygge kuttere er meget stor. Fra træskibsværfternes side udtales, at man ikke nærer bekymring for konkurrence fra stålkutternes side. Island ønsker således kun egetræs-kuttere.

Brændesalget er påny i den forløbne sæson i en del egne gået bedre, end man havde turdet vente. Eksempelvis er der kun ret beskedne usolgte lagre i Øst-, Syd- og dele af Vestsjælland. Bemærkelsesværdigt og betænkeligt på længere sigt er dog, at kundekredsen langt overvejende består af ældre personer, idet mange af de yngre øjensynlig er gået over til andre brændselsarter. I visse egne har brændeafsætningen voldt betydelige vanskeligheder, og der henstår nu ved maj måneds begyndelse ret store mængder, dog ikke fjorgammelt, brænde udisponeret. På Lolland-Falster forefindes således mindst 8.000 rm, hvoraf dog kun ca. 3.000 rm bøg, i Nordsjælland mindst 12.000 rm, hvoraf 7.000 rm bøg. En væsentlig medvirkende årsag til, at brændeproblemet ikke har været mere trykkende, er naturligvis den sti-

gende gavnræprocent, der for bøg i 1957/58 androg 63 pct. mod i 1955/56 55 pct. for landet som helhed.

Problemer i forbindelse med evt. oparbejdning af affaldstræ til flis med henblik på lettelse af fyringsbesværet gøres til genstand for overvejelse. Visse industrier har – omend ikke på tillokkende betingelser – tilkendegivet interesse i evt. at benytte træ i flisform som brændsel, idet svovlindholdet i olie gør denne mindre egnet som brændsel i de pågældende industrier.

Salget af pyntegrønt og juletræer var også i denne sæson meget betydeligt. Eksporten, hovedsagelig til Tyskland, indbragte 4-5 mill. kroner.

Skovforeningens bestyrelse og faste udvalg

Bestyrelsen: Den 26. oktober 1958 afgik Dansk Skovforenings næstformand siden 1946, direktør for statsskovbruget N. B. UL-
RICH, pludselig ved døden, kun 51 år gammel. Mandag aften den 12. januar 1959 døde Dansk Skovforenings formand siden 1947, kammerherre N. R. IUEL, efter et langt og svært sygeleje. Pr. 31. december 1958 nedlagde hofjægermester S. A. TIMM efter 22 års medlemskab af Dansk Skovforenings bestyrelse sit bestyrelses-hverv tilligemed formandskabet for foreningens redaktions- og studieudvalg. Trods bestyrelsens indtrængende opfordring til hofjægermesteren om at forblive i bestyrelsen så hofjægermesteren sig af private årsager ikke i stand til at imødekomme bestyrelsens opfordring. Under 26. november udnævntes kgl. skovrider H. FRØLUND til direktør for statsskovbruget fra 1. november s.å. at regne og indtrådte dermed i henhold til skovforeningens love i foreningens bestyrelse som dennes næstformand. Ved bestyrelsens møde den 20. februar 1959 blev kammerherre, lensgreve CHR. MOLTKE valgt til formand for Dansk Skovforening.

Bestyrelsens sammensætning er herefter følgende, idet 2 bestyrelsesposter for henholdsvis Fyn og Sjælland er ubesatte: kammerherre, lensgreve Chr. Moltke (formand), statsskovdirektør H. Frølund (næstformand), skovrider Aa. Bavngaard, skovrider F. Biilmann, godsejer Aa. Brask, godsejer E. v. Folsach, professor N. K. Hermansen, kammerherre I. Iuel, kgl. skovrider K. Kiergaard, hofjægermester, greve T. C. Knuth, kgl. skovrider F. Lorenzen, skovrider Chr. Smith, skovrider, afdelingsleder B. Steenstrup.

Landsudvalget: I februar 1959 udtrådte kgl. skovrider P. ROSEN af landsudvalget efter at være faldet for aldersgrænsen i stats-

Kold køber køvler...

siden 1888...

Køber af dansk træ

Vi vil også
gerne købe
Deres - enten det
er ask, eg, bøg
eller bl. løvtræ

Vi bruger masser af træ — over 12.000 kubikmeter om året, og det er udelukkende dansk træ, vi køber og forarbejder. Det er en tradition, som kan føres tilbage til 1888, og den vil vi gerne holde i hævd. Vi er interesserede i at købe ethvert parti træ — uanset beliggenheden. — Det siger sig selv, at vi betaler den gældende dagspris.

A/S KOLDS SAVVÆRK

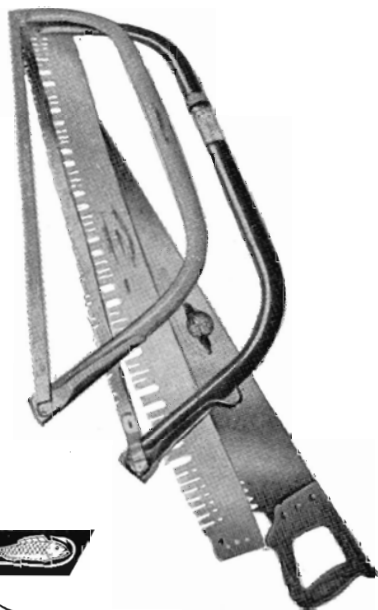
KERTEMINDE . Telf. 55-295 og 515 (09-32)

SANDVIK

SAVBUE nr. 8 og 25 fremstillet af Sandvikens ovale kvalitetsstålrør og »sætter« sig derfor ikke.

FÆLDNINGSSAV 915 forsynet med buet ryg, så der hurtigt kan kiles efter under fældning. Leveres med 4 skæretænder (915) og med 2 skæretænder (916).

EENMANDSSAV 242. Bredby saven er den ideelle sav ved nåletræs-skovning for een mand.

Sandviken

Europas førende sawfabrik

Bøge-, Ege-, Aske-, Birke-
og Grankævlér købes.

A/s KAGERUP
TRÆVAREFABRIK

Kagerup

Telefon: Helsingør 9

Alle arter
skovplanter

i prima kvalitet

Forlang venligst tilbud!

Geisler-Nielsen PLANTESKOLE

LØSNING . TELF. 101

Vi er køber til **BØG OG EG I KÆVLÉR**

Tømmer, bånd, lægter og stager samt LÆRK

DET FYENSKE TRÆLASTKOMPAGNI A/s

ODENSE TELEFON 22 22

skovbruget. Siden 1934 havde skovrider Rosen været medlem af udvalget. Kgl. skovrider JUST HOLTEN er i stedet indtrådt i udvalget, som herefter har følgende sammensætning:

Skovrider Aa. Bavngaard (formand) (fynske skovkreds), skovrider C. Bach (sydsjællandske skovkreds), skovrider S. A. Christensen (vestjydske skovkreds), skovrider J. Holm (lolland-falsterske skovkreds), skovrider S. Larsen (nordjydske skovkreds), skovrider C. Lorenzen (midtjydske skovkreds), skovrider J. A. Løvengreen (kronjydske skovkreds), kgl. skovrider J. C. Munkøe (sydjydske skovkreds), skovrider H. Muus (østsjællandske skovkreds), kgl. skovrider J. Holten (nordsjællandske skovkreds), skovrider C. M. Vendelsøe (vestsjællandske skovkreds).

Froudvalget: Udvalget har følgende sammensætning:

Skovrider J. A. Løvengreen (form.), afdelingsleder V. Gøhrn, kgl. skovrider J. Hvass, godsejer E. v. Folsach, afdelingsleder E. C. L. Løfting, skovrider P. Qvistgaard, kontorchef N. P. Tulstrup.

I årets løb er af bestyrelsen stadfæstet ny statut for udvalgets virksomhed, og i medfør heraf er afdelingsleder V. GØHRN indtrådt i udvalget.

Redaktionsudvalget: Medlemmer er:

Afdelingsleder H. A. Henriksen, professor N. Kr. Hermansen og kontorchef N. P. Tulstrup. Formandsposten er ledig efter hofjægermester S. A. Timms udtræden 31/12 1958.

Ansvarshavende redaktør for foreningens tidsskrifter er forstkandidat P. Hauberg.

Samarbejdsudvalget: Medlemmer er:

Skovrider Aa. Bavngaard (formand), professor N. Kr. Hermansen, afdelingsleder H. A. Henriksen, skovrider Chr. Smith, afdelingsleder B. Steenstrup (suppleant skovtaksator G. West-Nielsen), kontorchef N. P. Tulstrup.

Studieudvalget: Medlemmer er:

Professor N. Kr. Hermansen (kst. formand), forstander, dr. agro E. Holmsgaard, kammerherre, lensgreve Chr. Moltke, skovrider Chr. Smith. En post er ledig efter hofjægermester S. A. TIMMS udtræden 31. 12. 1958.

Teknisk udvalg: Medlemmer er:

Skovrider Chr. Smith (formand), fuldmægtig G. Bergsten, skovrider S. Larsen, skovrider O. Marstrand Jørgensen, professor P. Moltesen, skovrider B. H. Petersen.

I årets løb er statsskovdirektør H. FRØLUND udtrådt af og skovrider S. LARSEN indtrådt i udvalget.

Medlemstallet

andrager 708. Af arealet for skove over 50 ha i Danmark er nu ca. 80 pct. tilsluttet Dansk Skovforening.

Hovedpunkter af arbejdet i det forløbne år:

Gave til Kongen.

I anledning af HS. MAJESTÆT KONGENS 60 års fødselsdag overrakte Dansk Skovforening Majestæten en gave bestående af 3 billedværker om italiensk og etruskisk kunst.

Gave til Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.

Landbohøjskolen fejrede den 4.-5. september 1958 sit 100-års jubilæum ved festligheder i København. I anledning af jubilæet udgav skolen en smuk, fyldig og interessant bog om skolens virksomhed m.m. i de forløbne år. Bogens udgivelse bekostedes af Dansk Skovforening.

Landsudvalget:

Skovforeningen har af det handelsministerielle egnsudviklingsråd været rådspurgt angående betimeligheden af evt. imødekommelse af begæringer om statsgaranti for lån til iværksættelse af nogle spånpladefabrikprojekter, og har på givne foranledning foretaget en undersøgelse af mulighederne for at skaffe fornødent råtræ fra landsdelene øst for Storebælt til en projekteret spånpladefabrik i Næstved på de af fabrikken stipulerede leveringsbetingelser. Det viste sig ved undersøgelsen, at der var tilstrækkeligt råtræ (nåletræ, el og poppel) til etablering af 2-holdsdrift på den projekterede fabrik, nemlig alene i skovene årligt i de førstkommende 5 år ca. 25.000 rm, hvortil kommer savværksaffald af nævnte træarter.

I fællesmøder med repræsentanter for træindustrien har været ført drøftelser om nogle fra træindustriens side fremsatte forslag til ændrede sorteringsregler for såvel nåletræ som bøg. Drøftelserne er endnu ikke tilendebragt, men det har forøvrigt ved et fornylig på initiativ af Sjællandske og Lolland-Falsterske Savværksforening afholdt møde på et savværk i østsjællandske skovkreds, hvor et større antal deltagere såvel fra træindustrien som fra skovene havde lejlighed til at sortere samme parti bøgekæver, vist sig, hvor godt indarbejdet de nugældende regler er, idet der praktisk taget ingen forskel var på de to »holds« sorteringsregler.

Brændeafsætningen nu og fremover giver anledning til kulde-

gysninger, og det er helt påkrævet, at der findes på en udvej, selv om en sådan ikke umiddelbart er til at få øje på.

Skovrider L. VIGEN har vist et stærkt anerkendelsesværdigt initiativ, og med lidt støtte fra skovforeningen har han undersøgt flisfyngningsresultaterne i Sverige og indgivet en fyldig rapport om, hvad han har set, og hvad han mener. Landsudvalget har lovet støtte til de flisfyngningsforsøg, som påtænkes udført på sjællandske skovdistrikter, og Junckers Savværk leverer flis til et igangværende anlæg på Vallø mejeri. Vanskeligheden ligger i, at fyringen skal kunne konkurrere med oliefyng og de varierende oliepriser. Et flisfyngningsanlæg er dyrere end et oliefyngningsanlæg, og selv om det virkelig er industrier, som godt kunne tænke sig at opstille flisfyngning, vil det relativt dyre anlæg kun blive installeret, hvis der kan oprettes langtidskontrakt om tilstrækkelig brændeleverance fra skovdistrikterne til en bestandig konkurrencedygtig pris; men da denne i øjeblikket er meget lille, vil det volde store vanskeligheder at få skovene til at indgå på langtidskontrakter.

Novopan spånpladefabrikken sammen med eventuelt nye spånpladefabrikker vil forhåbentlig fremover kunne aftage brændet af nåletræ og bløde løvtræer, men bøgebrændet, som ikke egner sig til spånplader?

Hvilke muligheder er der foruden flisfyngning? Ja, der kan f.eks. tænkes på trækul; men en udvidelse af hjemlig trækulsindustri må baseres på eksport, og verdensmarkedspriserne peger kun på meget lave priser og på et meget lidt fast marked.

Fiberplader er også en mulighed; men fabrikplanlægningen er særdeles dyrt, og konkurrence fra udenlandske, veludbyggede og afskrevne anlæg menes at være en alvorlig trussel for nyt dansk initiativ i vort åbne, ubeskyttede land.

Eftersom halvkemisk masse giver det bedst mulige råstof til bølgepap, og verdensforbruget heraf stiger stærkt år for år, og fabrikplanlægningen er relativt billigt, synes denne udvej tillokkende, ikke mindst i betragtning af, at dritler er i farezonen. Men her er der også betænkeligheder at fremføre. Dansk emballage kræves af allerhøjeste kvalitet. Bølgepap bliver, hvor det fremstilles, trykprøvet, og det materiale, som er mest trykfast, synes at være en halvkemisk masse bestående af 60 pct. birk og 40 pct. bøg – en dårlig blanding efter danske forhold. Man ved ikke bestemt, om ren bøg kan være lige så god, fordi bøgmassen svækkes i kvalitet ved lagring. Den bedst mulige nyttevirkning får man, hvis massen ikke pakkes og lagres i baller, men går direkte i papirmaskinen. Et sådant anlæg har vi ikke, og papirmaskinen

koster ca. 9 mill. kr., så det er en lidt tvivlsom investering, hvis udfaldet af trykprøven for den rene bøgemasse skulle blive ringere end for bølge-birkeblandingen. For kun det allerbedste er sikker på at blive solgt.

Er det muligt at få en udenlandsk fabrik til at foretage en klarlæggelse heraf ved prøvekog og samtidig papirfremstilling?

Furfurolfremstilling (plastic) og viskoseproduktion (kunstsilke) ligger, især for det sidstes vedkommende, i Danmark udenfor det økonomisk mulige, og den fuldkomne trædestillation er urentabel.

Og hvad er der så mere? Kan træforskningen klare vort store problem? Eller kan vi selv?

I forening må alle arbejde på at finde en løsning.

Frøudvalget:

Virksomheden i perioden 1/5 1958-1/5 1959.

Ny fortegnelse over kårede frøavlsbevoksninger:

I august 1958 udsendtes til samtlige skove i Dansk Skovforening samt en række andre interesserede i ind- og udland den reviderede fortegnelse over kårede frøavlsbevoksninger i Danmarks skove 1958. Fortegnelsen, der revideres hvert femte år, var denne gang udvidet med klimatiske og frøstatistiske oplysninger, redegørelse for frøudvalgets funktion m.m. samt geografisk kort over de kårede bevoksninger. Siden udsendelse af forrige fortegnelse for fem år siden er optaget adskillige nye bevoksninger, mens en del tidligere kårede af forskellige årsager er blevet slettet ved revisionen. Fortegnelsen omfatter nu 414 kåringsnumre og -litra, fordelt på ca. 90 skovdistrikter. Frøudvalget har haft den glæde ikke mindst i udlandet at kunne spore en betydelig interesse for publikationen, som vederlagsfrit, så langt oplaget på 2000 ekspl. rækker, kan rekvireres fra frøudvalget. I april 1959 har en kommission fra det vesttyske land- og skovbrugsministerium været på besøg i Danmark for at få nøjere kendskab til bl.a. kvaliteten af de kårede bevoksninger. Man erklærede sig fra kommissionens side efter en rundrejse udmærket tilfreds med kåringerne, som man anså for tilstrækkelig betryggende til at medgive evt. eksport af frø fra disse bevoksninger til Vesttyskland. Som følge af usikkerhed med hensyn til proveniens har Vesttyskland fornylig standset al import af frø af japansk lærk fra Japan og har i år efter forlydende bl.a. købt henimod 800 kg frø af japansk lærk i Danmark.

Frøsætning og frøhøst i kårede bevoksninger 1958/59:

De fleste vigtigere skovtræarter havde i efteråret 1958 middel til god frøsætning, dog ikke i alle egne, og enkelte arter havde ringe eller ingen frøsætning. *Bøg* havde således ingen eller ringe frøsætning i Jylland, ringe til middel på Fyn (dog med undtagelser), ringe i Nordsjælland, men middel til god i Sydsjælland og på Lolland-Falster. *Stilkegens* frøsætning svarede nogenlunde til *bøgens*. *Rødgran* havde adskillige steder, hovedsagelig i yngre bevoksninger, ret god frøsætning, men i de kårede bevoksninger var frøsætningen skuffende lille efter den voldsomme blomstring (dog navnlig af hanblomster, hvis pollen i juni i sjælden grad dækkede jorden i skoven med et gult lag). Tilmed var koglerne i mange egne insektangrebne og vanskelige at klænge. En foreløbig opgørelse af de til frøudvalget indsendte hvide garanti-erklæringer for 1958/59 viser, at der har været ret betydelige mængder frø fra de kårede bevoksninger i handelen, således af japansk lærk ca. 1200 kg, af alm. ædelgran ca. 1700 kg, af *Abies procera* (*nobilis*) ca. 1500 kg, af sitkagran ca. 150 kg, af ask, ær og el ialt ca. 400 kg, men af rødgran kun ca. 250 kg.

Frøimport:

I efteråret 1958 foranledigede frøudvalget indsamlet ca. 38 tons olden (heraf 2,5 tons bøg) i de af udvalgte udvalgte bevoksninger i Holland. Frøet ankom med lastbiler til Kolding i slutningen af november og viderefordeltes derfra pr. jernbane. I smukke bøgbe- bevoksninger ved Lensahn i Østholsten indsamledes 1 ton bøg- olden, der ligeledes kom til Danmark i november. I Sihlwald ved Zürich indsamlede, efter gæstfri indbydelse af den der- værende skovrider, 3 danske forstmænd for frøudvalgets reg- ning bøgeolden i de berømte, smukke bevoksninger, men ind- samlingsforholdene i skoven er meget vanskelige, hvilket tillige- med vedvarende regnvejr begrænsede frøudbyttet til et beskedent kvantum, som i Danmark er udsået i en enkelt planteskole for at sikre størst muligt planteudbytte. Fra Visingsø i Sverige mod- tog frøudvalget fra de meget smukke vortebirk ca. 60 kg frø og endvidere nogle få hundrede kg agern fra de kendte Visingsø ege, hvis afkom jo flere steder i Danmark tegner ret lovende.

Efter indbydelse fra det polske skovbrugsministerium besøgte medlem af frøudvalget, skovrider N. P. TULSTRUP, i første halvdel af april 1959 Polen, hvor han fik lejlighed til at foretage en om- fattende rejse til de bevoksninger af ædelgran og polsk lærk i det mellemste Polen, rødgran ved Istebna vest for Tatra bjergene og ædelgran m.m. i det sydøstligste Polen ved den czekiske og

russiske grænse, hvorfra der gentagne gange er indført frø til Danmark, fra Istebna således i større mængde for første gang i 1951 ved frøudvalgets foranstaltning. I tilslutning til rejsen foretog frøudvalget indkøb af et parti rødgranfrø fra Istebnagrenen til Danmark, hvoraf 150 kg er ankommet.

Froavlermødet 1958, det tiende i rækken, afholdtes den 18. sept. i Silkeborg ved frøudvalgets formidling og under god tilslutning. På mødet blev bl.a. givet oplysninger om frølagre og høstudsigterne for skovfrø i Danmark og udlandet i 1958. Af oplysningerne ved mødet fremgik, at frølagrene er blevet betydeligt formindskede siden i fjor, hvor jo kun fyrrearterne havde frøsætning af betydning. Således var de lagre af rødgran og sitkagran, hvorom der på mødet forelå oplysninger, siden mødet i 1957 dalet fra henholdsvis 4.600 kg til 440 kg og fra 560 kg til 255 kg, og lagrene af alm. ædelgran fra 1400 kg til 250 kg.

Planteskolekontrollen: 27 forstlige salgsplanteskoler og 1 salgssammenslutning er tilsluttet den frivillige planteskolekontrol, der formidles af frøudvalget, og hvis formål er at sikre, at plantepartier af forskellig proveniens holdes tydeligt adskilt og afmærket i planteskolerne, og at der meddeles rigtig proveniensangivelse for planterne i overensstemmelse med proveniensangivelsen for det frø, hvoraf planterne er frembragt. Frøudvalgets planteskolekontrollør, skovrider P. M. LESCHLY, har i årets løb besøgt planteskolerne og har stort set ikke haft bemærkninger at gøre til afmærkning og bogføring af plantepartier m. m. i planteskolerne.

Ny statut:

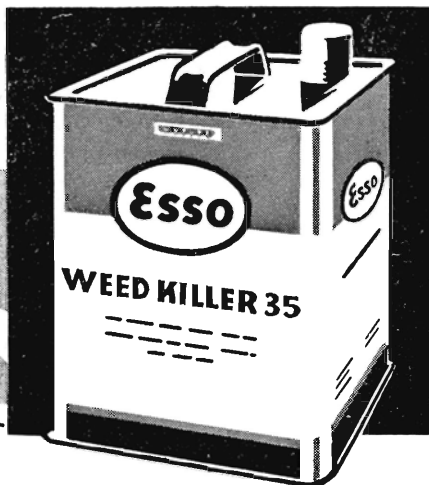
I december 1958 har skovforeningens bestyrelse stadfæstet ny statut for udvalgets virksomhed. I medfør af den ny statut opgiver frøudvalget sin hidtidige på frivillig basis opretholdte provenienskontrol med import af skovtræfrø, en kontrol som dog i realiteten i de senere år ikke er blevet udøvet af frøudvalget. I den ny statut er endvidere fastlagt, at udvalget ikke beskæftiger sig med køb og salg for egen regning af danskavlet skovfrø, hvorimod udvalget er bemyndiget til at hjemtage og videresælge frø fra udenlandske frøkilder, som det skønner det betydningsfuldt for dansk skovbrug at udnytte. Udvalgets kåringsarbejde og garantierklæringssystem m. m. i Danmark fortsættes uændret.

Mod ukrudt

**"ESSO WEED KILLER 35"
DET MEST EFFEKTIVE..**

Ukrudt i skovstrækninger og planteskoler kæmpes mest økonomisk og effektivt med ESSO WEED KILLER 35, der bruges før og efter fremspiringen. Der anvendes 5-8 liter pr. 100 kvadratmeter, og almindelige sprøjtematerialer kan anvendes. ESSO WEED KILLER 35 er godkendt af Statens Ukrudtsforsøg.

DANSK ESSO A/S

**-Kold
køber
kævler...**

Vi er interesseret i
ethvert parti løvtræ
— uanset beliggenhed,
og vi betaler
altid den gældende dagspris.

A/S KOLDS SAVVÆRK

KERTEMINDE - Telf. 55-295 og 515 (09-32)

HELLESTRUP PLANTESKOLE

(Ejer: Gosch Tændstikfabriker A/S).

SORØ . TELEF. FULBY 133

Specialplanteskole for Hybridasp

FROST A/S

*Planteskoler, Skovfrøhandel
egne Kløngestalter*

BØRKOP . Telef. 48 og 112

Specialiteter:

Skovplanter
og Skovfrø

Prisliste sendes franko på forlangende

Vi er Købere til

Asketræ

i Kævler samt Snitgavn, ret og rundt,
frit for Knaster og Overgrøninger,
ikke under 16 cm. Top og i Læng-
der 800 - 900 - 1200 og 1400 m/m
Betaling kontant.

Trævarefabrikken »Skovhasturp«

HVALSØ — Telf. Hvalsø 33

Kævler og Snitgavn i Eg, Bøg, Ask og Gran

i alle dimensioner købes.

Hadsund Trævarefabrik

v/ Aage Kjeldsen

Telf. 57

R e d a k t i o n s u d v a l g e t :

Dansk Skovforenings Tidsskrift har haft god tilgang på stof i det forløbne år, og redaktionen ligger i øjeblikket med stof til flere måneder frem i tiden.

Redaktionen har foranlediget en artikelserie: »Skovplanteskoler«, idet syv forskellige forfattere anmodedes om hver at skrive om sit speciale indenfor dette emne. Artikelserien, som er fremkommet i martsheftet 1959, har vakt en del interesse.

I det forløbne år er der aflagt særtryk til salg af følgende artikler:

G. BERGSTEN: Redskabsdemonstrationen i Silkeborg-egnen den 16. og 17. september 1958 (D.S.T. hefte 11, 1958) kr. 1,- pr. stk. – Endvidere af: H. STRANDGAARD: Kemisk beskyttelse af nåletræskulturer mod vildtbid (D.S.T. hefte 11, 1958) kr. 1,- pr. stk. – Endelig af: Skovplanteskoler (D.S.T. hefte 3, 1959) kr. 5,- pr. stk.

Blandt de større og vægtige artikler i det forløbne år bør nævnes: KJELD LADEFOGED: »Undersøgelser over forbindelsen mellem hugststyrke, roddød og råddannelser i rødgran«, som viser resultaterne af en uhyre omhyggelig blotlæggelse og undersøgelse af rodsystemerne på et antal rødgraner i en 60-årig bevoksning med meget råd. Endvidere bør nævnes artiklerne: Tre foredrag om undersøgelser over råd i rødgran – foredrag, der holdtes i Næstved d. 20. oktober 1958 for Dansk Skovforenings salgskredse på Sjælland og Lolland-Falster. Hovedforedraget: »Kerneråd i rødgran«, blev holdt af forstkandidat A. YDE-ANDERSEN.

Underskuddet på tidsskriftet er i 1958 på 5.255,- kr., og var i 1957 på 8.619,- kr. Det bedre økonomiske resultat i 1958 skyldes en nedgang i udgifterne til fremstilling og trykning – især klicheer – samt et øget tilskud af legatpenge.

Forstlig Budstikke, der som hidtil kommer med 2 numre om måneden, har i det forløbne år haft ganske god tilgang af stof fra medlemmernes side. Fra redaktionens side er man interesseret i, at medlemmerne benytter Forstlig Budstikke i så høj grad som muligt til oplysninger og spørgsmål, der fremkommer under det daglige arbejde på distrikterne. Ved gennemgangen af stoffet, der er indgået til tidsskriftet i det forløbne år, ser det ud til, at det først og fremmest er spørgsmål vedr. skovdyrkning og dernæst spørgsmål vedr. handel og teknologi, der er skrevet om i tidsskriftet.

Underskuddet på Forstlig Budstikke androg 6.987,- kr. i 1958 imod 8.136 kr. i 1957. Forbedringen skyldes væsentligst fremgang i annonceindtægter.

Forstlig Lommehaandbog.

Der er udarbejdet et nyt tillæg til Forstlig Lommehaandbog, som er sendt til abonnenterne i maj måned.

Tillægget omfatter en å jourføring af sorteringsreglementer, kvalitetskrav for sveller, pyntegrønt, love, tilvækstoversigter, arbejdspriser, redskabskatalog (ved P. HAUBERG), og omfatter endvidere en å jourføring af kapitlet: Frø (ved N. P. TULSTRUP).

Som nyt kapitel (XXIII) indgår »forstlige titulaturer« på nordiske sprog samt på engelsk, tysk og fransk.

Samarbejdsudvalget:

I det forløbne år har det på grund af andet presserende arbejde i økonomisk-statistisk afdeling og mangel på kvalificeret måle- og beregningsmedhjælp ikke været muligt at foretage andet end rent indledende, orienterende arbejder i den i forrige årsberetning omtalte undersøgelse af rødgranens produktionsforhold, specielt salgsmasseudbyttet. Undersøgelsen søges, som nævnt i forrige årsberetning, fremmet ved mere direkte indsats i skoven fra den økonomisk-statistiske afdelings side i tilslutning til behandling af konkret regnskabsmateriale, da et indledende rundspørge til skovdistrikterne om talmateriale kun gav beskedent resultat.

Studieudvalget:

Udvalget har indstillet, og bestyrelsen approberet, at der delvis ved hjælp af de i nærværende årsberetning omtalte legatiltak til skovforeningen og delvis af foreningens egentlige driftsmidler ydes økonomisk støtte til følgende formål i 1959:

1. Dansk Skovforenings Tidsskrift	11.500 kr.
2. Fortsatte undersøgelser over rådgangreb i rødgran
m.m.	30.000 kr.
3. Undersøgelser over bekæmpelse af Hylesinus
micans	950 kr.
4. Varslingstjeneste vedr. sitkagranlusens sandsynlige
udbredelse i 1959	800 kr.
5. Studier over forskellige træarters evne til at sænke
grundvandspejlet på jorder med høj grundvand-
stand	1.000 kr.
6. Endnu disponible 1959	1.100 kr.

Ialt . . . 45.350 kr.

- ad 1) Beløbet medgår til delvis dækning af det direkte underskud på udgivelsen af tidsskriftet, der i 1958 androg 19.000 kr.
- ad 2) Undersøgelserne, der foretages under ledelse af Trametesudvalget af forstkandidaterne A. YDE-ANDERSEN og FR. PALUDAN, er omtalt i artikler i Dansk Skovforenings Tidsskrift for februar 1959. Artiklerne er baseret på foredrag af de to forstkandidater ved et fællesmøde for medlemmerne af Dansk Skovforenings sjællandske og lolland-falsterske skovkredse den 22. oktober 1958 i Næstved. Undersøgelserne, der nu har stået på i henved 4 år, har bl.a. godtgjort, at honningsvampen (*Armillaria mellea*) i de gamle skovegne spiller en væsentlig rolle ved råddannelsen, mens det i hedeegnene fortsat synes at være rodfordærversvampen (*Fomes annosus*), der forårsager råddannelsen. Undersøgelserne synes endvidere at godtgøre, at det i nogen grad er træernes fysiologiske tilstand, der betinger angrebet, hvilket for så vidt er gunstigt, som man gennem undersøgelserne formentlig kan få vigtige fingerpeg om, under hvilke særlige omstændigheder angrebet sætter ind. Det vil være af allerstørste vigtighed, at disse undersøgelser, der er i så god gænge, kan fortsætte ubrudt. De må påregnes endnu at ville vare 2-3 år, måske længere.
- ad 3) Bekæmpelsesforsøgene fortsættes under ledelse af landbohøjskolens forstzoologiske laboratorium. De hidtidige undersøgelser synes at tyde på, at angrebet i sitkagran er langt mere ekspansivt, hvor der også er rodfordærverangreb til stede, og har angrebet inden bekæmpelsen nået nogen videre udbredelse, er det yderst vanskeligt eller umuligt at standse. Hvor rodfordærverangreb ikke spiller nogen rolle, er *H. micans*-angrebet ganske vist farligt, men tydeligt mindre ekspansivt og tydeligt påvirkeligt af bekæmpelse. Det er iflg. forsøgene vigtigt at afmærke angrebsstederne tydeligt, og det angrebne areal må gennemgås hvert år. Bekæmpelsesmidlet (kemikaliet Mobe-T) er effektivt, og træernes levedygtighed forringes ikke af behandlingen. Undersøgelserne ønskes udstrakt endnu et års tid.
- ad 4) Varslingstjenesten varetages af landbohøjskolens forstzoologiske laboratorium (se indledningen til nærværende årsberetning).
- ad 5) Ved undersøgelserne, der udføres af forstkand. H. HOLSTENER-JØRGENSEN, Statens forstlige Forsøgsvæsens jordbundsafdeling, tilstræbes det navnlig klarlagt 1) hvor meget forskellige træarter sænker grundvandstanden i løbet af vækstperioden og 2) hvilken indflydelse bevoksningsalderen har på, hvor meget en given træart sænker grundvandstanden. Tilskuddet anvendes til medhjælp ved undersøgelsernes gennemførelse.

Udover de i forrige årsberetning omtalte tilskud fra studieudvalget, hvoraf dog tilskud til varslingsstjeneste vedr. sitkagranlus ikke blev aktuelt i 1958, er der ydet 7.000 kr. til udgivelse af den ifjor omtalte ær-bog, samt et par hundrede kroner til professor POUL LARSEN, Bergen, til færdiggørelse af de i sin tid af professoren foretagne undersøgelser over rødkernedannelse i bøg.

T e k n i s k u d v a l g :

Den 16.-17. september 1958 afholdtes i Silkeborg-egnen den utvivlsomt hidtil mest omfattende demonstration af skovbrugsredskaber herhjemme. Demonstrationen var begunstiget af godt vejr, og fik en overordentlig stor tilslutning, idet henimod 350 skovbrugere og andre interesserede fra alle egne af landet var mødt op. Deltagerne blev delt i fire nogenlunde lige store hold, der i busser cirkulerede til de fire demonstrationssteder: Silkeborg Vesterskov (skovning og udkørsel), Gedhus plantage ved Karup (kulturarbejde i hedeplantager), Palstrup skovdistrikt ved Rødkærnsbro (kulturarbejde i løvskov) og Hedeselskabets Centralplanteskole ved Tvillum (mekaniseret planteskoledrift), således at hvert hold fik ca. en halv dag til rådighed hvert sted. Om aftenen mellem de to dage holdtes i Silkeborg et par korte foredrag om skovbrugstekniske emner, dels af kst. skovrider G. BERGSTEN og dels af professor P. MOLTESEN. Sluttelig vistest et par korte films. En detaljeret redegørelse for demonstrationen er givet af medlem af teknisk udvalg, kst. skovrider G. Bergsten i Dansk Skovforenings Tidsskrift for nov. 1958, hvoraf særtryk kan købes i skovforeningens sekretariat. Skovbrugets redskabsudvalg, der jo består af teknisk udvalgs medlemmer samt 4 skovfogeder udpeget af De samvirkende danske Skovfogedforeninger og endelig af skovarbejderskolens forstander, tilrettelagde og forestod sammen med skovforeningens sekretariat det omfattende arrangement. Redskabsdemonstrationen kostede som følge af den overvældende tilslutning og udgifter til transport til og fra af visse redskaber samt til demonstrationsmandskab alt i alt skovforeningen henimod 4.000 kr., der dog i betragtning af demonstrationens heldige forløb må antages at være vel udgivet.

Efter anmodning fra skovforeningens bestyrelse har teknisk udvalg taget under overvejelse at søge foretaget en undersøgelse over problemer i forbindelse med skovning og transport til flis-hugger af affaldstræ, der kunne ønskes oparbejdet til flis i stedet for til almindeligt brænde. Indledningsvis er i begyndelsen af maj 1959 foretaget indsamling af oplysninger om mængderne af

usolgt (udisponeret) brænde i landsdelene øst for Storebælt, for at man kan få indtryk af afsætningsproblemetets aktuelle størrelsesorden, vel vidende at problemet i hvert fald i visse egne er tiltagende. En vanskelighed ved løsningen såvel af denne som af flere andre opgaver hørende ind under udvalgets arbejdsområde er naturligvis, at udvalget ikke disponerer over fast, kvalificeret medhjælp, der helt eller delvis kan hellige sig disse arbejder.

Kst. skovrider G. BERGSTEN har på udvalgets vegne i august og marts deltaget i møder i Stockholm i Nordiska Skogsarbetsstudiernas Råd samt i tilslutning til augustmødet i en skovbrugs-teknisk ekskursion i Midtsverige.

Nordisk Skov-Union

Den IX Nordiske Skovkongres fandt sted i dagene 25.-30. august i Sverige. Den havde samlet ca. 1.250 deltagere fra de nordiske lande, deraf 98 herrer og damer fra Danmark. Kongressen omfattede 23 herre- og 7 dameekskursioner fordelt over hele Sverige lige fra det sydlige Skåne til Norrbotten i Nord på højde med Boden, og den fik et vellykket forløb til stor ære for de svenske værter, som det lykkedes gnidningsløst at afvikle det kæmpe-mæssige arrangement, der kulminerede med festligheder i Stockholm. Tilmelding og betaling af de faste kongresudgifter foretoges for de danske deltageres vedkommende gennem Dansk Skovforenings sekretariat, der fungerer som Nordisk Skov-Unions danske sekretariat.

Ved en privataudiens efter kongressens plenarmøde i Stockholm modtog statsskovdirektør N. B. ULRICH sammen med direktøren for Det norske Skogselskap, NILS N. IHLEN, og den finske forstråd JARL LINDFORS af HANS MAJESTÆT KONG GUSTAF ADOLF Kommandørkorset af Vasaordenen.

I tilslutning til kongressen blev udgivet den lille praktiske opslagsbog »Skogsbruket i Norden«, samt en skovbrugsstatistik vedr. de nordiske lande – sidstnævnte publikation tillige i engelsk udgave. Det danske afsnit af disse publikationer var udarbejdet af Dansk Skovforenings sekretariat. Publikationerne kan købes i skovforeningen.

Tilskud fra legatstiftelser

Skovforeningen har atter i 1958/59 haft den glæde efter andragende at modtage betydelige legatmidler til løsning af konkrete opgaver af betydning for skovbruget.

Carlsen Langes Legatstiftelse har bevilget foreningen ialt 20.846 kr. til støtte for udgivelse af Dansk Skovforenings Tids-

skrift samt til de fortsatte undersøgelser over rådgangreb i rødgran m.m.

Det Classenske Fideicommiss har udbetalt foreningen 2.000 kr. udgående den tredje af ialt fire årlige legatportioner af denne størrelse til støtte for de fortsatte undersøgelser over rådgangreb i rødgran m.m.

Julius Skrikes Stiftelse har bevilget foreningen ialt 2.500 kr., nemlig 1.500 kr. til støtte for udgivelsen af Dansk Skovforenings Tidsskrift, og 1.000 kr. til medhjælp ved studier over forskellige træarters evne til at sænke grundvandspejlet på jorder med høj grundvandstand.

Om denne sidstnævnte undersøgelse og undersøgelsen over rådgangreb er nærmere berettet foran under studieudvalgets afsnit af nærværende beretning.

Anden virksomhed

Friluftsrådet:

Publikums adgang til og adfærd i skovene spiller ikke mindst som følge af den stærkt tiltagende motorisering af den danske befolkning en stedse mere mærkbar rolle for dansk skovbrug. I medfør heraf må skovforeningens medlemsskab som personligt medlem af fællesrepræsentationen for friluftslivets organisationer i Danmark, det såkaldte Friluftsråd, tillægges stigende betydning. Særlig interesse må for skovbrugets vedkommende samle sig om Friluftsrådets turistkulturudvalg, hvori skovforeningens repræsentant er kgl. skovrider F. LORENZEN, og under hvis formands, lektor FREDE LAURITZENS overordentlige energiske og dygtige ledelse bl.a. den velkendte »skovsvinekampagne« udfoldes. Udvalget undersøger for tiden bl.a., om de bøder, der af domstolene idømmes for skovsvineri, gennemgående ikke må anses for urimeligt lave og uden nogen præventiv virkning. Såfremt undersøgelsen giver anledning dertil – og man beder private skovdistrikter (statsskovene er adspurgte), der kender graverende tilfælde, om at indberette disse til skovforeningen for viderebringelse til udvalget – vil man forelægge sagen for justitsministeriet. Udvalget har i det forløbne år også rettet henvendelse til en lang række skovdistrikter for at høre udtalelser om publikums adfærd. 48 distrikter kunne oplyse, at publikums adfærd havde bedret sig i de seneste år, 13 anså tilstandene for uændrede, 8 anså dem for værre, mens 3 ikke havde nogen klar mening om problemet. 47 anså de grovere forseelser for sjældnere, mens 13 af de adspurgte havde den modsatte opfattelse. Den glædelige forbedring af publikums adfærd, som undersøgelse-

sen formentlig giver sandt udtryk for, kan utvivlsomt med rette i nogen grad tilskrives virkningerne af turistkulturudvalgets propaganda bl.a. i skolerne.

En morgen i november 1958 havde Statens Husholdningsråd en uheldig radioudsendelse i »de to minutter«, omhandlende anskaffelse af grangrene til bl.a. adventskransen, idet lytterne kunne tolke udtalelserne derhen, at de blot skulle tage ud i skovene og selv plukke de grønne grangrene, hvorved man tilmed navnlig skulle interessere sig for de ædlere sorter. Udsendelsen affødte naturligvis en storm af protester fra skovene, efterhånden som den blev kendt. Det er jo en kendsgerning, at skovene i disse år i stigende grad plages af mere eller mindre bevidste tyverier af pyntegrønt og juletræer. Gennem skovforeningen rettedes henvendelse til turistkulturudvalgets formand, der formåede at få statsskovdirektør H. FRØLUND til at deltage i en udsendelse i radioens aktuelle kvarter, hvor korrigerende udtalelser kunne fremføres. Ligeledes protesteredes direkte overfor husholdningsrådet, som derfor i en senere morgenudsendelse søgte at råde bod på sin uheldige udsendelse.

Udvalget påtænker til efteråret at søge foranstaltet en ny udsendelse i radio, evt. fjernsyn om publikums uheldige plukning af pyntegrønt.

Udvalget foranstaltede i afvigte år en presseekskursion vedr. emnet skovsvineri til Hørsholm skovdistrikt. Ekskursionen blev stærkt omtalt i pressen, og en ny tilsvarende ekskursion foranstaltedes 19. maj i år til Sorø. Dansk Skovforening har i den forløbne sæson ydet et tilskud på 2.500 kr. specielt til turistkulturudvalgets oplysende propaganda i skolerne. Endvidere har skovforeningen ydet 1.500 kr. tilskud til en film, der viser publikums henholdsvis forkerte og rette adfærd i skoven, og som er optaget på initiativ og under betydelig arbejdsmæssig indsats af bl.a. skovejer FREDE JENSEN, Jyderup, og skovrider V. KJØLBY. Til filmen, der navnlig er beregnet på at forevises i ungdommens friluftorganisationer o.lign., har også Friluftsrådet og Det danske Spejderkorps ydet økonomisk tilskud.

Handelsministeriets Skovindustriudvalg,

der blev nedsat i 1951 på initiativ af Dansk Skovforening med henblik på at foretage undersøgelse over mulighederne for at udnytte affaldstræ, afgav i efteråret 1958 beretning om sin virksomhed og anmodede samtidig, da udvalget anså sit hverv for fuldført, ministeriet om at blive ophævet. Beretningen, som er på 75 tætrykte sider, indeholder i koncentreret form mange interessante oplysninger om udnyttelsesmuligheder, produk-

tionsstatistik m.m. vedr. affaldstræ. Beretningen er af skovforeningen udsendt til alle skovejere og skovdistrikter i foreningen.

Trærådet,

der sorterer under Akademiet for de tekniske Videnskaber, og som i 1957 afløste Træindustriens Forskningsudvalg, der samtidig blev ophævet, har i afvigte sæson modtaget det andet af foreløbig ialt tre bevilgede årlige tilskud fra Dansk Skovforening på 10.000 kr. Dansk Skovforenings repræsentant i rådet er skovrider J. ABELL. Om rådets virksomhed henvises her af pladshensyn til dets årsberetning for 1958 i tidsskriftet Træindustrien for marts 1959.

Træbranchens Oplysningsråd (TOP)

søger gennem udbredelse af kendskab til den rette benyttelse og rette behandling af træ og træprodukter at befæste træets position på markedet. Under energisk og dygtig ledelse af sin direktør, arkitekt M. WALTHER PETERSSON, har rådet i det forløbne år udfoldet megen vellykket aktivitet, der utvivlsomt har skabt øget interesse for træ i byggeriet. Der er indstiftet og under stor opmærksomhed uddelt en *Træpris* på 10.000 kr., der nu af myndighederne er godkendt som en skattefri arkitektur- og hæderspris, der kan tildeles arkitekter, og der er uddelt præmier og legater til elever fra den byggetekniske undervisning. Der er afholdt og skal påny i maj 1959 afholdes Trædage i en række danske byer, og der er udsendt små, meget instruktive og derfor også efterspurgte pjecer om trækonstruktioner, imprægnering m.m. Rådets virksomhed finansieres gennem en frivillig afgift på henved $\frac{1}{4}$ million kroner på importeret trælast. Skovforeningen er repræsenteret i rådet ved skovrider N. P. TULSTRUP.

Sundhedskontrol med planteskoleplanter.

Den 26. marts 1958 stadfæstedes lov nr. 65 omhandlende sundhedskontrol med planteskoleplanter. Skovbruget havde beklageligvis ikke været hørt ved lovens udarbejdelse. Da det ikke var klart, i hvilket omfang loven fandt anvendelse på de til skovdistrikterne hørende planteskoler, rettede skovforeningen forespørgsel til ministeriet herom og fik oplyst, at loven ikke omfatter de skovdistrikter tilhørende planteskoler, der ikke foretager salg eller bytte af planter. Ved en senere henvendelse fra skovforeningen til ministeriet er foreløbig opnået, at landbrugsministeriet i medfør af den ved lovens paragraf 9 givne tidsbegrænsede dispensationsmulighed har tilladt, at private skovdistrikters planteskoler, der ikke tidligere har været underkastet

OREHOVED
TRÆ- & FINERINDUSTRI ^{A/S}

OREHOVED HAVN

P. KRUSES PLANTESKOLE MUNDELSTRUP

Telefon Tilst 7

*

Areal 100 Td. Land . Skovplanter af alle Arter

Lægen
anbefaler
Træfodtøj

Telefoner:
174 og 1181

Træskofabrikernes Salgskontor

Havnen — Køge

Er altid leveringsdygtig i de forskellige
Faconer i Træfodtøjsbunde

Modtager gerne Tilbud paa al slags Træskotræ

Asger M. Jensens Planteskole

Holmstrup St. . Tlf. Bellinge 94 - 194

*Bedste Indkøbssted for
Planteskoleartikler*

Stort udvalg i Planter til Skov og Hegn

Forlang Tilbud!

GRANTRÆ

egnet til Master og Savtræ
købes og afregnes kontant.

HANS BUCHREITZ

Imprægneringsanstalt

Telef. 2074, Silkeborg

Eg, Lærk og Douglas

købes til specialbrug

KARSHOLTE SAVVÆRK

v/H. Barner Jespersen . Dianalund

tlf. Dianalund 77

Kævler og Snitgavn

i dansk Løvtræ købes — kontant Afregning

RYDE SAVVÆRK

Tlf. Vejleby 21

pr. Ryde Station

den i loven omhandlede vækstinspektion, foretager salg til andre skovdistrikter af indtil 10 pct. af den i 1959 stedfundne plante-produktion, uanset at sundhedskontrol ikke er sket i vækstsæsonen. Planterne skal mærkes »ikke sundhedskontrolleret«.

Med henblik på en samlet drøftelse af sundhedskontrollen med de under skovdistrikter m.m. hørende planteskoler har landbrugsministeriet samtidig indbudt skovforeningen til at lade sig repræsentere på et møde i ministeriet i maj 1959.

Oversigt over pensionsordninger med folkepension som grundlag.

På givne foranledning har skovforeningens bestyrelse ladet skovrider E. TOLSTRUP RASMUSSEN, økonomisk-statistisk afdeling, udarbejde en oversigt med regneeksempler vedr. de vigtigste af de talrige pensionsformer, der nu findes, og disses samspil med folkepensionen, et område, der for de fleste er meget vanskeligt at overskue. Oversigten er udsendt til skovforeningens skov-ejende medlemmer.

Økonomisk statistisk afdeling

Afdelingen har i august 1958 udsendt beretning nr. 12: Regnskabsoversigter for dansk privatskovbrug 1957/58, der omfattede 83 skovdistrikter og 22 hedeplantager med et samlet producerende skovareal på 69.995 ha.

Desværre har det på grund af mangel på medhjælp ikke været muligt at komme rigtigt i gang med undersøgelsen over granens salgsmasse og forbindelsen mellem denne og formtallene, jfr. foran under samarbejdsudvalgets afsnit. Der har været udført en orienterende undersøgelse på dette område.

En orienterende undersøgelse over »Repræsentative målinger ved grundfladebestemmelse«, som afdelingen har foretaget, er publiceret i Dansk Skovforenings Tidsskrifts december hefte 1958.

Planlægningsafdelingen har afsluttet planen for 3 skovdistrikter med 849 ha, og har ved årets slutning planer i arbejde for 3 skovdistrikter med 3713 ha. Derudover har afdelingen været konsulent ved planlægningen af 2 skovdistrikter. Endelig har afdelingen afsluttet lønstatistikken for skovarbejdere for skovbrugets arbejdsgiverforening 1957-58 samt udført regnskabsføring, afslutning af regnskaber og givet vejledning ved anlæg og føring af skovregnskaber m.m.

Afdelingen har beskæftiget 4 forstkandidater i tilsammen 17 måneder og en halvdags kontordame.

Regnskabskemaerne. Ekspeditionen af skemaerne er i det forløbne år foretaget fra kontoret. Salget af skemata har vist en nedgang, fordi statsskovbruget ikke mere er aftager til ringbogsblade.

**DANSKE SKOVES HANDELSUDVALG
OG DANSKE SKOVES HANDELSKONTOR
ÅRSBERETNING 1958/59**

a. Handelsudvalget

De vejledende priser i 1958 afveg fra sidste års på følgende punkter:

<i>Bøg:</i>	Pris 1958	Afvigelse fra 1957
Finer Fa.	175 kr. pr. m ³	10 kr. ned
Fb.	145 » » »	5 » »
Planke Ia.	145 » » »	5 » »

Længdetillægene halveredes.

Stort snitgavn a	65 kr. pr. rm	2 kr. op
» » b	70 » » »	2 » »
Stavtræ	60 » » »	2 » »

Ask:

Kl. I over 35 cm.	225 kr. pr. m ³	50 kr. ned
30—34 »	175 » » »	35 » »
25—29 »	120 » » »	30 » »
20—24 »	100 » » »	5 » »
16—19 »	70 » » »	5 » »
Kl. II over 35 »	175 » » »	10 » »
30—34 »	140 » » »	10 » »
25—29 »	100 » » »	20 » »
20—24 »	80 » » »	10 » »
16—19 »	60 » » »	5 » »
Kl. III over 35 »	110 » » »	10 » »
30—34 »	90 » » »	15 » »
25—29 »	80 » » »	10 » »
20—24 »	70 » » »	5 » »
16—19 »	50 » » »	5 » »
Kl. IV over 35 »	70 » » »	5 » op
30—34 »	60 » » »	5 » ned
25—29 »	60 » » »	5 » »

Andet løvtræ:

Finerkævler 25—29 cm af el..	110 kr. pr. m ³	10 kr. op
Plankekævler 30—39 » » el..	115 » » »	5 » »
» 30—39 » » birk	90 » » »	10 » »
» 20—29 » » el..	90 » » »	15 » »
» 20—29 » » birk	70 » » »	10 » »
Træskokævler » el..	80 » » »	10 » »
Ringere kævler » el..	55 » » »	5 » »

Trods stærkt forøgede omkostninger på arbejdsløn og lønninger blev der for skovbruget i stedet for kompensation som helhed tale om betragtelige prisfald, især på asketræet.

Prisfaldet på bøgekævlerne skyldtes pessimisme indenfor finerindustrien, der havde mødt prisfald og ringere købelyst som følge af konkurrence fra eksotiske træarter. Denne flugt bort fra bøgetræet er dog heldigvis endnu ikke blevet så alvorlig som ventet.

Firkanteksporten, der jo virker prisstabiliserende, har atter været god i år trods andre landes konkurrence. At vort danske bøgetræ synes at have fundet et så godt marked, skyldes formentlig to årsager: Vort bøgetræ er hvidere end det sydeuropæiske, og vore savværker leverer en prima behandlet vare, hvor mål og salgsbetingelser nøje overholdes. Hatten af!

Asketræet var smertensbarnet. Man må vel ikke forundres, når man ser landbrugets flugt fra maskinstænger, vogntræ og træredskaber; ja, selv ved fremstilling af ski erstattes asken af lamineret bøgetræ.

Nåletræssavværkerne gjorde opmærksom på, at de vejledende priser måtte synes at være for høje i betragtning af prisfaldet på importen af forskalling, lægter og de ringere brædder, men at de, trods opfattelse af urentabilitet, ikke ville stille forslag om prisreduktion. Den store købelyst og de faste priser umuliggjorde noget sådant. Denne indstilling blev dog ledsaget af ønske om senere forhandling med handelsudvalget om prisændringer, hvis forholdene opfordrede dertil, hvilket ønske handelsudvalget imødekømt, dog med påpegning af de uheldige konsekvenser af en eventuel prisændring i en normal salgsperiode, hvor det er en tilfældighed, om det enkelte skovdistrikt har solgt eller ikke solgt på en forud ukendt skæringsdag.

De følgende måneders strammere import-konkurrence bevirkede, at savværkerne anmodede om ny forhandling den 19. februar, hvor de fremsatte krav om en 10-procents reduktion på nåletræpriserne.

Det var et svært krav for handelsudvalget at tage stilling til. Alle udvalgsmedlemmerne kunne meddele, at man i hovedsagen havde udsolgt til de vejledende priser – i undtagelsestilfælde i overkanten af disse – og at man end ikke i de seneste dage havde følt noget pristryk. Man henviste til, at de vejledende priser havde en glidende prisskala for kubikfodsudnyttelse, som ofte blev optimistisk bedømt, samt at priserne kun gælder for træ, der er velegnet til opskæring, noget der erfaringsmæssigt ofte bliver overset. Endvidere påpegedes det, at der nu, da kultur-

tiden stod for døren, næppe ville blive skovet i det første par måneder, hvorefter udvalget ville være villig til at genoptage forhandlingerne.

Dermed ville savværkerne ikke lade sig nøje, og de så sig foranlediget til straks at opsigte meddelagtigheden i de vejledende priser, som derefter kun kom til at stå på handelsudvalgets eget ansvar.

Et nyt møde er indkaldt til den 12. maj, men inden den tid skal nærværende beretning være afleveret til trykning, og møderesultatet kan således ikke komme med her.

Derimod kan det bemærkes, at de store, veludbyggede savværker synes at klare sig bedre end de små og mere primitive; men det er øjensynligt, at rentabiliteten er stærkt afhængig af, om der kan skaffes nok træ tilveje. Der er noget, som tyder på, at de vejledende priser bringer tab, når skæringskapaciteten, som almindeligt er nu, kun udnyttes delvis, medens fuld virksomhed sandsynligvis har mulighed for at give lønnende forretning selv med uforandrede priser.

Så længe der faktisk handles til vejledende priser uden tendens til slækning, er en reduktion af de priser, som skovene har så hårdt brug for, betænkelig, navnlig når der er usædvanlig stor byggeaktivitet, og den almindelige prisudvikling – om ikke just for træ – er opadgående.

En forhåndsudtalelse forinden kommende møde med nåletræs-savværkerne vil være uforsigtig, men det kan imidlertid siges, at handelsudvalget ikke udelukkende følger den almindeligt konstaterede strømpil fra stødfundne salg, men også føler pligt til at foruddiskontere prisudviklingen under hensyntagen til at bevare, hvad der ikke må slås i stykker.

b. Handelskontoret

Gennem handelskontoret solgtes i 1958 skovtræeffekter for ca. 1,6 mill. kroner, en tilbagegang i forhold til 1957 på ca. 0,6 mill. kroner forårsaget af en tilbagegang i eksportsalget, der for 1958 kun androg godt en halv mill. kroner. Tilbagegangen i eksportsalget hænger sammen med det formindskede behov for grubetræ som følge af den alvorlige krise på afsætningsmarkedet for kul.

Eksporsten i 1958 omfattede foruden grubetræ godt 1000 m³ piloteringspæle i dimension over 30 cm midtdiam. og 14 m længde. Endvidere misfarvet nåletræ til cellulosefremstilling og et min-

dre parti småt nåletræbrænde til spånpladefremstilling. Et betydeligt antal skovdistrikter deltog i eksporten, ifølge sagens natur hvert kun med ret beskedne træmængder, hvilket som venteligt gav kontoret en del arbejde med koordination af leverancerne i overensstemmelse med de foreliggende udenlandske kontrakter.

Ligesom i tidligere år leveredes ved handelskontorets formidling en del rundtømmer af gran til blyminevirksomheden i Meestersvig i Grønland.

På det hjemlige marked formidlede handelskontoret påny leverancen af slibetræ fra private skove til A/S De forenede Papirfabrikker. Leverancen var i 1958 et par tusinde rm større end i 1957, men som følge af de dårligere konjunkturer på markedet for mekanisk slibemasse var det forbundet med større vanskeligheder end i tidligere år at nå til enighed om for begge parter rimelige leveringsbetingelser. For 1959 er foreløbig sluttet kontrakt om leverancer for første halvår, idet der i maj-juni skal forhandles om kontrakt for sidste halvårs evt. leverancer. Indkøbsbehovet er i 1959 nærmest en smule større end i 1958.

Handelskontoret har desuden formidlet nogle leverancer af piloteringspæle til havnebyggeri samt egehegnspæle til D.S.B.

Ligesom ifjor har handelskontoret bekostet trykning og udsendelse af de vejledende priser for gavntræ, hvorom der ved efterårets forhandlinger mellem træindustriens repræsentanter og handelsudvalget opnåedes enighed. Priserne udsendtes efterhånden i 5.000 eksemplarer, et vidne om den betydning, der tillægges disse priser. Salgskredsens medlemmer modtog priserne vederlagsfrit.

Herudover har handelskontoret ydet et tilskud på 12.000 kr. til Dansk Skovforening.

Meddelelser om udviklingen, især på det internationale trælastmarked, er jævnlige givet i Forstlig Budstikke.

Diskussion

Dirigenten forespurgte, om nogle ønskede ordet i tilknytning til beretningen.

Skovrider JACOB HOLM: Beretningen er efter min mening for optimistisk m.h.t. afsætningen. Det ville være mærkeligt, om det lille Danmark ikke skulle være i farezonen, når de store lande har vanskeligheder. Nåletræet er i dag vort smertensbarn, og det vil være en risiko for den fremtidige afsætning at holde priserne oppe, hvorved tømmerhandlerne lærer at bruge udenlandsk nåletræ. Jeg er bekymret over, at der ikke ses mere mørkt på sagen.

Vedr. brændesalget er det jo tilsyneladende gået bedre end ventet, idet de usolgte lagre ikke er meget store. Til gengæld er differencen mellem salgsindtægten og opskovningsudgiften svundet stærkt ind og nærmer sig nulpunktet, hvilket klart viser situationens alvor. Vi bør fremskaffe facts om udviklingen og se i øjnene, at det er tvingende nødvendigt at finde nye og lønnende afsætningsmuligheder for affaldstræet. Den hidtidige gammeldags og kostbare oparbejdning vil snart være direkte tabbringende. Dansk Skovforening må søge at vejlede medlemmerne bedre om disse problemer.

Dirigenten: Mejerierne er mange steder interesseret i at bruge brænde. Hos os har vi 8 mejerier, der øjensynlig gerne bruger brænde; de betaler »dagspriser« for brændet.

Kgl. skovrider H. MARTENSEN-LARSEN: Dansk Skovforenings formål er at fremme dansk skovbrug. Et af formålene må således være at forbedre »underudviklede« bondeskovbrug, der behandles dårligt. – Sådanne findes bl.a. i Sønderjylland. Det ville være ønskeligt, om Dansk Skovforening tager denne sag op. – Måske bør der afholdes redskabsprøver på disse steder. Vi bør have en ekskursion med det formål, at se de dårligt behandlede skove. – Vi lever i en planlægningstid, og der lægges vej-, by- og mange andre planer. Vejanlæggene er med til at ødelægge naturen, og skovbruget bør i tide være med til planlægningen af disse anlæg, så skaden bliver mindst mulig. Kan Dansk Skovforening ikke være repræsenteret i disse planlægningsråd og medvirke til en bedre udvikling? – Vedr. fyring med flis: Efter min mening bør vi gå uden om flis og bruge brændet i alenlængde til fjernvarmeanlæg.

Godsejer J. PREETZMANN: Hvorledes forholder det sig med betaling af overpris for læsning og udkørsel af træ?

Skovrider J. E. RASMUSSEN: Der tænkes her på en sag mellem Skovbrugets Arbejdsgiverforening for Jylland og Dansk Arbejdsmandsforbund. Sagen drejede sig om, at der tidligere er ydet et »smudstillæg« for læsning og udkørsel af stammer om vinteren, idet det er et ret ubehageligt arbejde at røre ved de våde og tilsnede stammer. Tillægget var 35%. D. Arbejdsmandsforbund stillede forslag om, at tillægget blev givet hele året rundt for læsning og kørsel af alt træ. Efter en forhandling i 1956 enedes parterne om, at der ved udslibning og kørsel af træ og læsning i forbindelse hermed betales tidløn + 60 øre, såfremt arbejderne ikke i forvejen er sikret en betaling af samme størrelse. De begrænsende ord »i forbindelse hermed« sigtede til, at tillægget betragtedes som et tillæg for smuds og slid ved læsning af frisk træ,

Forstplanteskolen, Faaborg

Planteskolen staar under Kontrol af Dansk Skovforenings Frøudvalg

Alle Slags Skovplanter tilbydes i prima Varer

Forlang Prisliste

Indehaver: **J. H. van Tol**

Telefon Faaborg 195

HJORTSØS PLANTESKOLE

SVEBØLLE

Telf. Viskinge 20*

*Vore skovplante-kulturer er under kontrol
af Dansk Skovforenings Frøudvalg*

Nielsen & Lydiches Bogtrykkeri

Telf. *Central 652

H. C. Andersens Boulevard 18

København V

Kævler

i alle træsorter købes

Thorvald Pedersen, Odense A/s TELEFON 123288

John Rolskov's Planteskole

Sdr. Vissing Telf. 53

*Vi anbefaler os med alle Arter
Skovplanter i gode Provenienser*

Skovplantekulturerne staar under
Provenienskontrol af Dansk Skov-
forenings Frøudvalg

SALLING PLANTESKOLE

JEBJERG . TELEFON 13

*Sunde Planter
leveres til Skov, Have og Mark*

★

Forlang Prislister eller Tilbud

*Eg - Bøg Ask - Gran
og Elletræ*

købes af

**Borup Savværk
og Trævarefabrik**

F. Nielsen, Borup St.
Telf. Borup 30

**Kævler og snitgavn
bøg, ask og eg**

købes af

Å/s ØRESØ FABRIK
Svebølle . Telefon Viskinge 50

SKOVPLANTER — alle Arter —

— alle Arter — HAVEPLANTER

★ *Vi sender Dem gerne Prislister og Tilbud*

HULKÆRHS PLANTESKOLE

TELEFON: ANS 25

RØDKÆRSBRO STATION

Planteskolen staar under Kontrol af Dansk Skovforenings Frøudvalg

Køber kontant

Bøgekævler,
Finér- og Plankekævler I og II
Egekævler og
Askekævler
samt alle øvrige Løvtræsarter

JØRGEN JØRGENSEN Å/s

Raadhuspladsen 3 . Aarhus . Telf. 28835

hvorimod det ikke var begrundet i tilfælde, hvor arbejdet består i læsning af træ, der allerede har stået stablet i længere tid. I efteråret 1958 opstod en kørselssag på Frijsenborg, hvorefter et arbejde med læsning af lægter og pæle, der var udkørt til fast vej, blev udført uden at der blev betalt tillæg. Dansk Arbejdsgiverforening påtog sig i den anledning en voldgiftssag, og den resulterede i, at foreningen fik medhold i sin påstand om, at der i nævnte tilfælde ikke skulle ydes tillæg.

SKOVRIDER LARS VIGEN: Det er vigtigt at få spørgsmålet om flisfyring taget op. Brænde i sin nu gængse form er for uhåndterligt og afskrækker derfor mange tidligere købere. Flisfyringen udnytter veddet kaloriemæssigt bedre, nemlig med 75–80% nyttevirkning, medens den gammeldags form for brænde kun giver 60–65% nyttevirkning. Brændeprisen må rette sig efter andre brændselsarters pris. – Flis kan prismæssigt ikke konkurrere med svær fuelolie – men ellers med andre brændselsarter. Junckers savværk har gjort et godt arbejde med flisfyrings problemer, men mange problemer er endnu ikke løst. Der kræves forsøg med flis-huggere og flisfyr rundt omkring. Anlæggene er ikke dyre. Det er beklageligt, at der ikke er truffet nogen overenskomster mellem skove og virksomheder om flisfyring. Recks Opvarmningskompagni har påtaget sig at deltage i nogle forsøg på Holsteinborg med flisfyring. – Sidste år efterlyste jeg et initiativ fra Dansk Skovforening vedr. kravene til eg til møbelbrug. De er meningsløst hårde. Det er en slags snobberi, at egetræet til dette brug skal være helt fersk og knastfrit. Handelsudvalget bør få nogle arkitekter og forretningsfolk til at gå ind for en nedsættelse af kravene, idet sekunda finer af eg er usælgeligt. – Lærketræ er lagt for had i visse kredse. Der burde foretages forsøg med anvendelse af lærk f.eks. til møbelbrug. Det ville være en nyttig opgave for Teknisk udvalg.

Kgl. skovrider MARTENSEN-LARSEN: Kan man tænke sig en kombination af fyring mellem olie og flis?

SKOVRIDER LARS VIGEN: Jeg er ganske vist ikke tekniker, men kan dog med sikkerhed sige, at man godt kan have et samarbejde mellem forskellige brændselsmidler i et fyringsanlæg.

SKOVRIDER J. E. RASMUSSEN: Hedehusenes Teglværk A/S har med en mindre kreds af skove og savværker drøftet evt. etablering af flisfyring på teglværket. Der skulle i givet fald bruges ca. 17.000 rm brænde, men de stillede leveringsbetingelser var sådanne, at skovene af økonomiske og delvis tekniske grunde foreløbig ikke kunne påtage sig, således som skitseret, at levere halvdelen af træet, idet savværkerne skulle levere resten. Resultatet bliver nu

vist, at savværkerne påtager sig hele leverancen. – Men skovene må også være interesseret i, at savværkerne bliver af med deres brænde.

Dirigenten konstaterede, efter at der ikke var flere, der ønskede ordet, at beretningen var godkendt.

AFLÆGGELSE AF REGNSKAB FOR 1958

Kontorchef N. P. TULSTRUP omtalte enkelte poster i det til medlemmerne udsendte, reviderede regnskab.

Dirigenten forespurgte, om nogen af de tilstedeværende havde bemærkninger at gøre til regnskabet. Det var ikke tilfældet, og regnskabet betragtedes derfor som godkendt.

KONTINGENT FOR 1960

Formanden udtalte, at bestyrelsen stillede forslag om uændret kontingent, d.v.s. 95 øre pr. 1.000 kr. ejendomsværdi af skoven, dog mindst 50 kr. pr. medlem.

Dirigenten konstaterede, at bestyrelsens forslag blev vedtaget.

VALG AF MEDLEMMER TIL BESTYRELSEN

jfvr. § 10 i foreningens love.

Kgl. skovrider H. MARTENSEN-LARSEN forespurgte, om det var til ladt, at jyderne f.eks. stemte på en sjællandsk skovrider.

Det konkluderedes, at der iflg. lovenes ordlyd ikke skulle være noget i vejen for, at jyderne valgte en sjællænder, men det ansås næppe at have nogen praktisk betydning.

Formanden understregede, at da man i sin tid opstillede de landsdelsvise valgeregler, var det ud fra ønsket om at få de enkelte landsdele repræsenteret i bestyrelsen. Det var forøvrigt i et bestyrelsesmøde om formiddagen netop blevet vedtaget, at der skulle udarbejdes forslag til eliminering af nogle uklarheder i lovene.

En optælling af de indkomne stemmesedler gav til resultat, at for Jyllands vedkommende genvalgte skovrider F. BILMANN og nyvalgte kgl. skovrider A. HVIID. For Fyn: hofjægermester CHR. SEHESTEDT JUUL, Ravnholt (nyvalg). For landsdelene øst for Storebælt: kammerherre I. IUEL, Petersgaard (genvalg), sagfører, cand. jur. N. ARNSTEDT, Humleore (nyvalg) og kgl. skovrider F. LORENZEN (genvalg).

VALG AF REVISORER

Statsautoriseret revisor CHR. TAUSON og statsautoriseret revisor JOHS. STROBEL genvalgte.

Generalforsamlingens dagsorden var dermed færdigbehandlet, og dirigenten erklærede derfor generalforsamlingen for afsluttet.

Formanden takkede diskussionsdeltagerne for deres indlæg og dirigenten for den udmærkede ledelse af generalforsamlingen.

Ekskursion

til Ravnholt og Lykkesholm skovdistrikt d. 3 juni 1959.

Ravnholt og Lykkesholm skovdistrikt ejes siden 1948 af hofjægermester CHR. SEHESTEDT JUUL. Godset *Ravnholt* har været i familien Sehestedt Juuls besiddelse i mere end 200 år. Dets skovareal var i 1805 ca. 400 tdr. land, men er i årenes løb lidt efter lidt steget og skovarealet er nu 1126 ha. Det bestyredes fra 1887 til 1937 af skovrider K. E. MØRK-HANSEN, og siden 1937 af dennes søn, skovrider F. MØRK-HANSEN.

Regnmængden er, iflg. den udmærkede »fører« skovrideren havde udarbejdet, ca. 700 mm pr. år. Forårsnattefrost forekommer jævnlige og kan gøre alvorlig skade. Jordbunden består i almindelighed af 25-35 cm muldet overgrund med undergrund af sandblandet ler med kalkindhold. Jorden er således frugtbar men er også meget tilbøjelig til at give græsvækst. I Bjørnemose skov er jorden dog lettere, mere sandet. Vandafledningen er besværlig på grund af det flade terræn.

Vækstbetingelserne svarer gennemgående til C. M. MØLLERS bonitet 2 for bøg og rødgran og bonitet 1 for eg. Egen er også med hensyn til form bøgen langt overlegen. I fugtige lavninger, hvor der i regelen findes fed, dyndet overgrund på stift ler, vokser asken godt, når blot afvandingen er i orden. På grund af jordbundens stærkt vekslende fugtighedsforhold har det været nødvendigt at frembringe blandede bevoksninger for at få den bedste udnyttelse af vækstbetingelserne. Denne indblanding af f.eks. ask, ær og nåletræ i bøge- og egebevoksningerne har vist sig meget fordelagtig. Af rødgran findes endnu ret sunde, rene bevoksninger på 80-90 år, men træarten angribes en del af rodfordærver, og dette angreb har været tiltagende i de senere år. Tidligere – omkring 1915 – var Trametesangreb uden betydning i Ravnholts granbevoksninger (O. FABRICIUS: Rødgran på Fyn, DST 1919). Nu er 10-12 % af den skovede vedmasse beskadiget.

Da Ravnholt ligger i en skovfattig egn, har afsætningsforholdene altid været gode. Brændesalget er endnu tilfredsstillende, selv om konkurrencen med flaskegas m.m. er følelig. Hovedparten af gavntræet sælges til godsets savværk.

Lykkesholm gods blev i 1914 købt af kammerherre CHR. SEHESTEDT JUUL, Ravnholt. Skoven bestod i 1914 mest af bevoksninger af 50-70 årig bøg og 40-50 årig rødgran, der begge trængte stærkt til udhugning; endvidere fandtes en del modne, stammerige bølgebevoksninger. I lavningerne var der ellemoser. Afsætningsforholdene var dårlige, fordi der ikke fandtes veje i skovene. Lykkesholms skovjord er mindre »tung« end Ravnholts, idet undergrunden er mere gruset.

Ravnholt og Lykkesholms skovdistrikts totalareal er nu 1308 ha, som benyttes således:

Bøg	519 ha	
Eg	174 —	
Forskelligt løvtræ	173 —	
Nåletræ	313 —	
Lystskov	11 —	= 1190 ha bev. areal
Tjenestejord, veje, eng og mose		= 118 — ubev. —

Ved træmåling i 1944 fandtes på Ravnholt: 235 m³ totalmasse pr. ha bevokset areal, og på Lykkesholm 349 m³ totalmasse. For det samlede distrikt var totalmassen 240 m³ pr. ha bev. areal.

I årene 1944-58 er hugget (solgt) 9,6 m³ pr. ha/år. Da tilvæksten sikkert ikke har været mindre end hugsten, er vedmassen nok stadig af samme størrelse som i 1944, men beholdningen af gammel vedmasse er gået ned, idet distriktet den gang havde 180 ha med bøg over 100 år og i dag kun 120 ha.

Den udhugning, der siden 1887 har været praktiseret på Ravnholt, er den såkaldte »Schröderske« udhugning, (se: K. MØRK-HANSEN: DST, 1930). Udhugningens hovedprincip er, at de unge bevoksninger gennemhugges svagt og tit, indtil de enkelte træer har opnået en passende oprensning. Derefter forceres udhugningen så meget, at oprensningen afbrydes i løbet af nogle år. Undertrykte træer overholdes, da de skal beskytte jorden, når den kraftige hugst sætter ind. Det tilstræbes, at løvtræerne, når de bliver gamle, skal have et kroneforhold på ca. ½, og nåletræerne et kroneforhold på ½-⅓. Ved denne hugstmetode opnår man den bedst mulige oprensning og et sikkert valg af hovedtræer. Desuden får man et stort udhugningsudbytte, når træerne har nået

en sådan størrelse, at effekterne kan sælges for en god pris som stavkævler af bøg, tømmer og ledningsmaster af gran.

Kl. 8.15 startede busserne i fint solskinsvejr med ekskursionsdeltagerne til Kohaven under Ravnholt dstr.

Distriktets ejer hofjægermester CHR. SEHESTEDT JUUL bød ekskursionsdeltagerne velkommen og udtalte ønsket om, at det måtte blive en interessant og udbytterig ekskursion deltagerne måtte få. Hofjægermesteren gav ordet til skovrider F. MØRK-HANSEN, som gav nogle oplysninger om distriktet og dets skovforhold: »Formålet med skovdriften var i min fars tid dels at skaffe et rimeligt årligt overskud og dels at sørge for, at der altid var en god vedmasse i skoven, så der kunne være nok at hugge i vanskelige tider (ejerskifte). Jeg har søgt at fortsætte efter samme princip, og jeg tilstræber nu hvert år at skaffe netop det overskud, som godsadministrationen behøver«.

Skovrider H. Muus valgtes til dirigent ved ekskursionen.

Punkt 1. Kohaven afd. 29: Rødgran plantet 1911 efter gammel bøg, 2/2 planter. Udhugningsforsøg under forsøgsvæsenet.

Hugstforsøg anlagt efteråret 1933 med følgende hugstgrader:

B-hugst, som er en svag hugst – i lighed med Hastrup B,

Ra-hugst – Ravnholt-hugst – i begyndelsen svag senere stærkere,

D-hugst, som er en stærk hugst – såkaldt »Frijnsborg-hugst«.

Følgende giver en oversigt over nogle af måleresultaterne på: Prfl. IT, Udhugningsforsøg i rødgran, alder 50 år. Målinger 1956 af blivende bestand. Pr. ha.

	Stamtal	Højdem	Diam. cm	Grfl. m ²	Stammass. m ³	Stamtillv. gns. m ³	Råangreb af grad 3 og 4 på tyndingstr.	
							1946-51	1953-58
B-hugst . . .	1069	23.3	24.3	49.49	598.0	20.9	5 %	17 %
Ra-hugst . . .	882	23.5	25.2	43.93	527.4	20.9	6 —	10 —
D-hugst . . .	374	24.6	33.3	32.38	376.9	20.5	15 —	45 —

Dr. H. A. HENRIKSEN forelagde forsøget og fremhævede herunder:

1. At massetillvækst pr. ha syntes mindst i den meget stærke D-hugst.

2. At dette forhold næppe er generelt. En del iagttagelser tyder på, at det på magre jorder kan stille sig omvendt.

3. At hvordan det end måtte forholde sig, er spørgsmålet om relationen mellem hugststyrke og massetilvækst ikke afgørende, fordi der indenfor det praktiske hugststyrkeinterval i almindelighed kun vil være tale om relativt små forskelle i volumenproduktion.

4. At væsentlig større interesse må tilskrives relationen mellem hugststyrke og stabilitet. Iagttagelserne fra dette forsøg tyder – i lighed med andre iagttagelser – på forringet stabilitet med stigende hugststyrke (hyppigere Trametesforekomst).

5. At der ikke alene er et valg mellem stærk eller svag hugst. Der kan f.eks. være tale om en i begyndelsen svag og senere stærkere hugst (Ravnholt-hugsten). Personlig ville dr. Henriksen dog foretrække en hugst, der i begyndelsen er stærk og senere svag, som det praktiseres i nogle nyere forsøgsanlæg.

6. At det mest tungtvejende moment ved valget af hugststyrke vel er ejerens økonomiske vilkår, som må være bestemmende for, hvorvidt man vil lægge hovedvægten på den langtidlige stabilitet og de store reserver, eller om man vil lægge hovedvægten på beskeden størrelse af de i skovdriften investerede midler.

Forstkandidat A. YDE-ANDERSEN gav en redegørelse over, hvorledes forskellige forskere mente, at hugststyrkens indflydelse var på angrebsgraden af de veddestruerende svampe og kom til følgende *konklusion*: 1) Gennemgående giver undersøgelserne indtryk af en ret tydelig afhængighed mellem hugststyrke og råddprocenter, således at disse er højest i stærke hugstgrader – i lighed med det foreliggende forsøg. – 2) *Stødfladeinfektion med luftbårne sporer af F. annosus* er påvist af Rishbeth i skovfyr og af Molin i rødgran og skovfyr. Rishbeth har endvidere vist, at infektionsprocenten er voksende med voksende støddiameter. D.v.s. at en hugst, hvor der fortrinsvis borttages store træer, indicerer stærkere angreb end en hugst, hvor der kun borttages små træer. – 3) *Opblussen af latente angreb*. I ikke ringe udstrækning findes der på tilsyneladende sunde træers rødder indkapslede angreb af veddestruerende svampe. Når et sådant træ fældes, nedsættes røddernes modstandskraft væsentligt, således at hele rodsystemet hurtigt invaderes af svampen. Svampen kan fra sådanne stød brede sig til omkringstående træer. *Konsekvens*: Det er for nærværende ikke muligt med sikkerhed at afgøre, om det er økonomisk fordelagtigt at hugge meget svagt og derved opnå en stabil og sund bevoksning med træer af beskedne dimensioner, eller om det er bedre gennem stærk hugst hurtigt at opnå de ønskede dimensioner, tåle den større brændeprocent og risikere et stormfald som følge af bevoksningens forringede stabilitet.

Kgl. skovrider H. MARTENSEN-LARSEN: Bevoksningerne med nål bør først hugges i marts-april af hensyn til stormfaren.

Dr. H. A. HENRIKSEN: Afdelingen her er blevet hugget på forskellige tider af året.

Skovrider J. ABELL: Hugsten må rette sig efter ejerens økonomiske ønsker: Ønskes tidligt pengeudbytte, må bevoksningen hugges ret stærkt; ønskes et mere varigt fortløbende udbytte, må der hugges mere gradvis.

Professor N. HERMANSEN: I undervisningen i skovøkonomi lærer vi de studerende, at der er talrige modifikationer til i skovøkonomien, og at der ikke er et enkelt økonomisk mål! Vi taler ikke alene om renter.

Skovrider JENSEN, Torbenfeldt: Hvorledes stiller Trametes angrebsprocent sig i svagt huggede bevoksninger, når de bliver lige så tykke, som de stærkt huggede.

Dr. H. A. HENRIKSEN: Det kan man ifølge sagens natur endnu ikke svare på. Alle sammenligninger gælder for samme alder og sigter altså imod en problemstilling, hvor man forudsætter samme omdrift.

Skovrider F. MØRK-HANSEN: Iflg. forsøgsvæsenets målinger var middeldiameteren i 1956 for D-hugsten 33,3 cm og for Ravnh. hugsten 25,2 cm. Stamtallet for D-hugsten 374 stk. og for Ravnh. hugsten 882 stkr. Det er ikke regnet ud, hvor stor middeldiam. for de 374 største træer i Ravnh. hugsten er i 1956; men jeg kan oplyse, at i 1950 var middeldiam. for D-hugsten kun 1 cm (een cm) større end middeldiam. for det tilsvarende antal største træer i Ravnh. hugsten.

Ekskursionen fortsatte derpå til *pkt. 2* Kohaven afd. 9, Bøg fremkommet ved selvsåning i 1894/95. Der er indbragt eg, ask, ær, m.m. som efterbedring. Første udhugning foretaget i 1913. Af hugsten i årene 1942/1957 har gavntreprocenten været: Bøg 66 % og forskelligt løvtræ 62 %.

Næste ekskursionspunkt (*pkt. 3*) Kohaven afd. 11 var en egebevoksning med hollandsk eg plantet som 1/0 1929 efter gammel bøg samt eg fra Visingsø plantet som 1/0 1923 og eg fra Ravnholt plantet som 1/0 1920 efter gammel bøg.

Kontorchef N. P. TULSTRUP: Oldenen, hvoraf Visingsø-egene er frembragt, er samlet ved Stockholm – og stammer muligvis fra Tyskland.

Jägmästare ERNFORS: Jeg tror, at egene bliver bedre her end i Sverige, idet egene i Visingsø er fulde af vanris og uønskede af køberne.

Skovrider F. MØRK-HANSEN: Jeg troer, man kunne have haft en endnu større indtægt ved den stærke hugst, idet bevoksningen –

hvis den stærke hugst var almindeligt gennemført – sikkert af storm var blevet væltet til jorden.

Dr. H. A. HENRIKSEN: Ja, over store arealer ville det nok have betydet, at træerne var væltet.

Kgl. skovrider H. MARTENSEN-LARSEN: Er forsøgsmaterialet ikke lidt dårligt, fordi forsøgsarealerne er for små?

Dr. H. A. HENRIKSEN: Jo, de er for små. Vi er også nu gået over til større forsøgsflader.

Godsejer E. TILLISCH: Der står et par hundrede m³ vedmasse mere i den svagt end i den stærkt huggede rødgran, og den samlede produktion er praktisk taget den samme. Det koster ca. 840 kr. om året at have den døde kapital stående i den svagt huggede parcel.

Ekskursionspunkt 4: Kohaven afd. 24. Blandet bevoksning af bøg fremkommet dels som selvsåning, dels som plantning i årene 1880-87, og ask og ær indplantet som efterbedring.

Under dette punkt fremvistes yderligere en prøveflade i ær plantet 1899. Bevoksningen havde i de sidste år en årlig tilvækst på 10,9 m³ og i 1959 – i 63års alderen – en vedmasse mellem hugst på 286 m³ samt en højde på 25,8 m, hvilket svarer til bonitet 1,3 i Kjølbys ær-bonitetstabeller.

Ærbevoksningen er af Dansk Skovforenings frøudvalg godkendt som frøavlsbevoksning.

Ekskursionen fortsatte til *pkt. 5*. Kohaven afd. 40, der bestod af ege fra Vallø og Tyskland – frø købt i Darmstadt – sået på agerjord i havre 1897. I afdelingens sydlige del er egen i 1899 sået med agern fra Ravnholt. Forsøgsvæsenet har prøveflader i afdelingen.

Dr. H. A. HENRIKSEN forelagde forsøget og fremhævede, at der for de foreliggende egeracer næppe er betydende forskel i væksthøjde. Dette gælder både højde, diameter og massetilvækst pr. ha.

Derimod er der en udpræget formforskel. Bedst er »Darmstadt«-egene (der måske hidrører fra Rhin-sletten). Dernæst følger »Vallø«-egene, og dårligst er »Ravnholt«-egene.

Forskellene udlignes efterhånden noget på grund af tyndingsselektionen, men for de tidlige tyndingsudbytter (f.eks. bundgarnspæle) har forskellene været af stor betydning.

Skovrider P. QVISTGAARD: Afdelingen fremtræder smukt, men vil de opkapte kronegrene ikke medføre råd? Vi har ikke gode erfaringer på mit distrikt på dette punkt.

Skovrider F. MØRK-HANSEN: Vi har ikke erfaringer derom.

En mand fremviste opstigning på et træ med et praktisk opstigningsapparat, Baum-Velo, med bøjler til hvert ben, der stram-

Følgende giver en oversigt over måleresultaterne i 1957, pkt. 5:

Prfl. Herkomst	Født år	Stam-tal	Højde m	Diam. cm	Grundfl. m ² /ha	Tilvækst	
						T. masse m ³ /ha	T. masse m ³ /ha
QO Valø	1897	201	21.7	30.7	14.9	192	10.5
QP Darmstdt.	1897	198	22.9	31.4	15.4	207	10.8
QQ Ravnholt	1900	212	20.8	30.3	15.3	191	10.9

mer sig om stammen under opstigningen. Det udmærkede klatreapparat, der koster kr. 700, er leveret af Dansk Skovforenings Frøudvalg.

Skovrider C. BACH: Er disse ege behandlet mere henholdende i tidligere tid?

Skovrider F. MØRK-HANSEN: De har tidligere været hugget meget svagt.

Skovrider J. HOLM: Kan det betale sig at lave ær-kulturer her?

Skovrider F. MØRK-HANSEN: Ja, jeg håber det. Æren skal kvæle græsset, men det er nødvendigt at hegne for æren. Der er foretaget underplantning i årene 1948-52.

Skovrider J. HOLM: Det er betænkeligt på denne jordbund, der ligner Bregentveds, at indplante eg.

Skovrider C. BACH: Jeg er imponeret over den fine egebevoksning her på stedet. Hvad vil skovrider Jacob Holm have i stedet for?

Skovrider F. MØRK-HANSEN: Måske man kunne plante *Chamaecyparis* til pyntegrønt på disse steder.

Skovrider J. E. RASMUSSEN: Det er en imponerende smuk egebevoksning. Det vil være bedst, hvis man kan få æren gratis ind. Jeg tror bevoksningen vil forrente sig med ærplantning, og at vanrisene efterhånden vil forsvinde.

Skovrider F. MØRK-HANSEN: Vi synes, vi har fået god krone på egene; i de sidste 20 år er der årligt hugget 8,8 m³ pr. ha.

Skovrider LARS VIGEN: Kronerne på egene er kun halvt så store, som de burde være, og diameteren er også for lav! Er det levende eller døde grene, som skæres af? Ær vil sikkert ikke kunne betale sig her. Nåletræ, specielt rødgran, vil være det, der betaler sig bedst som undervækst på dette sted!

Skovrider P. QVISTGAARD: Jeg tror i høj grad det kan betale sig at have undervækst af ær på dette sted.

Skovrider C. BACH: Jeg tror ikke på rødgran her; den tager for meget vand fra bunden.

Ekskursionen fortsatte til Lykkesholm, hvor der var arrangeret frokost ved hovedbygningen i rejste telte.

Fig. 1. Ekskursionsdeltagerne på gårdspladsen foran Lykkesholm slot inden frokosten. *Fot. Aa. Schmidt*

Det første ekskursionspunkt efter frokosten var *pkt. 6*. Lykkesholm afd. 12. Ær plantet forår 1934 med 1/2 planter. Der var i april 1959 målt en prøveflade i den 28 årige bevoksning, hvoraf det fremgik, at højden var 17 m og vedmasse mellem hugst var 193 m³.

Skovrider F. MØRK-HANSEN: Der er på dette sted god vandbevægelse og gruset undergrund og i det hele taget gode vækstvilkår for ær. Den tidligere bevoksning bestod af hvidgran.

Skovrider LARS VIGEN: Det er en meget fin ær-bevoksning. Æren er en meget følsom træart, der desværre kommer af sig selv på voksesteder, hvor den ikke egner sig til at vokse.

Skovrider F. MØRK-HANSEN: Vi aflægger nogle smådimensionerede effekter her – helt ned til 12 cm – der egner sig til kage-ruller.

Næste ekskursionspunkt 7 var 25-årig karpaterbøg plantet som 1/0 under gammel gran i 1935. Bøgene er af meget ringe kvalitet.

Skovrider F. MØRK-HANSEN: De dårligste pletter af denne rædselsfulde bøgebevoksning skal efterhånden fjernes og erstattes med douglas og lign.

Fig. 2. Skovrider F. Mørk-Hansen redegør for anvendelsen af ær i Lykkesholm skovd., afd. 12. – Ekskursionens dirigent, skovrider H. Muus i billedets midte. Fot. Aa. Schmidt

Kgl. skovrider H. MARTENSEN-LARSEN: Lad det blive stående, så man kan se, hvad karpaterbøg *kan* blive til.

Skovrider C. BACH: Hvor er frøet til disse kapaterbøg kommet fra?

Skovrider F. MØRK-HANSEN: Jeg kan ikke besvare det her på stedet. Jeg tror imidlertid, at bøgen har fået for meget næring fra granerne. Vi har såningskulturer af ikke godkendt proveniens: Vallø-Gunderslevholm, og de er langt bedre.

Skovrider J. ABELL: Vi har det samme tilfælde på Hvidkilde. Vi må finde frem til de pågældende steder og derved konstatere årsagen.

Skovejer St. PLOUGHELD: Kakasovce-bøgen, hvorfra Danmark i 1926 importerede frø, er pragtfuld; bøgen fra Østkarpaterne – hvorfra man også fik olden – var der ingen der kendte.

Kontorchef N. P. TULSTRUP: Bøgetræerne fra den polske side af Karpaterne er ikke så gode. Jeg har nylig set disse på en rejse.

Ekskursionen fortsatte til *punkt 8*, rødgran 80 år med højde 27 m, diam. 46,4 cm og vedmasse 601 m³.

Skovrider F. MØRK-HANSEN: Vi har flere andre rødgranbevoksninger, der som denne til det 40ende år bogstavelig talt ikke har været tyndede. De er decideret sunde, og de kan ikke frembringes ved den behandling, som anvendes idag. Det må være de svage ungdomstyndinger, der er årsag til den gode, sunde gran.

Dagens sidste *punkt 11* var: Bøgeskoven afd. 32, en smuk bøg fremkommet ved selvsåning ca. 1835. Bevoksningens højde var 32 m, diam. ca. 58 cm og vedmasse (mellem hugst) på 496 m³.

Skovrider J. ABELL bad alle ekskursionsdeltagerne tænke på den store førstmand *Kristian Mørk-Hansen*, der bestyrede disse skove i årene 1887 til 1937.

Skovrider F. MØRK-HANSEN erklærede hermed ekskursionen for slut, og bød på distriktets vegne ekskursionsdeltagerne på en forfriskning, der var arrangeret i den grønne skov.

Dansk Skovforenings formand, lensgreve CHR. MOLTKE rettede på Dansk Skovforenings vegne en tak til ejeren, hofjægermester *Chr. Sehested Juul* samt hofjægermesterinden. Endvidere takkedes skovrider *F. Mørk-Hansen*, som med fasthed har ført ekskursionen rundt. Der ligger et stort arbejde foran tilrettelæggelsen af en ekskursion som denne og vi vil gerne takke skovfogederne for deres store part i arbejdet. Vi vil gerne takke for denne fortrinlige dag. Endvidere vil vi gerne takke dirigenten, skovrider *H. Muus*, som på udmærket måde har ledet diskussionen.

**FORENINGEN
DANSKE STAVEFABRIKERS
FÆLLESKONTOR**

AABOULEVARD 5 . KØBENHAVN V

TELEF.: CENTRAL 14875

TELEGRAM-ADR.: STAVKONTOR

E. Graven's Planteskole

Hansted pr. Horsens

Tlf. Hansted 46

*Skov-, Læ- og Hækplanter samt
Planter til Vildtremiser*

Skovplantekulturerne står under Proveniens-
kontrol af Dansk Skovforenings Frøudvalg

*Gulvtræ og Snitgavn
af bøg købes*

C. C. HANSEN A/S
FJEDERKLEMMEFABRIK

Ringstedvej 20, Roskilde, tlf. 299

**FARSTRUP SAVVÆRK
& STOLEFABRIK A/S**

Grundl. 1910

FARSTRUP ST.

Telefon Veflinge 28-48-128

Er køber til kævler i eg og bøg

Danplanex

PLANTESKOLER A/S

Rødekro

Telefon 62933*

Danmark

Skovfrøet leveres af Statsskovenes Planteavlsstation. Plante-
skolerne og salgskontoret står under kontrol af Dansk skov-
forenings Frøudvalg . Vi giver Dem gerne tilbud på Deres
forbrug skriftligt eller ved besøg.

Skovplanter

i bedste provenienser

prima kvaliteter

et righoldigt sortiment

store og små partier.

VI ER KØBERE TIL:

Kævler og snitgavn

I BØG — EG OG ASK

Hyllinge Træindustri A/s

Tlf. Hyllinge 64

A_S KORINTH SAVVÆRK

KORINTH - Telefon 9 & 159

er **Køber** til alt i:

**Bøg
Eg
Ask
Birk
El
Elm
Ahorn
Poppel
Gran**

**-Kævler og
Snitgavn**

MORTALIN

zinkfosfid/antuhvede
thalliumhvede
warfarinhvede
castrixhvede
muldvarpegift
bakteriekultur
mosegrisegift
thallium giftvand

mod { MUS
MOSEGRISE
MULDVARPE

HASLEV . Odense . Felsted . Hadsten . Snejbjerg . Nykøbing M. . Fjerritslev
Tlf. 1066 Tlf. 8013 Tlf. 40638 Tlf. 213 Tlf. 42 Tlf. 215 Tlf. 158

— ikke til at komme udenom!

IMPRÆGNERINGSANSTALTEN SILKEBORG A/S

Vore afdelinger

Imprægneringsanstalten »SILKEBORG«, Silkeborg. tlf. 424 & 404
»JYLLAND« imprægneringsanstalt og savværk, Nr. Snede. tlf. 58
Hammel imprægneringsanstalt
Fredsted savværk og imprægneringsanstalt, pr. Viuf. tlf. Fredsted 10
Vamdrup savværk, Vamdrup. tlf. 53
Bevtoft ny savværk og imprægneringsanstalt, Bevtoft. tlf. 4 41 10

køber kævler i eg og bøg samt ndletræ til master og savtræ

HENVENDELSE TIL HOVEDKONTORET I SILKEBORG

